

Onor. Biblioteca Uni... titájai...

Ziarul Comunității Maghiare din România
A Romániai Magyar Népközösség lapja

A Timis-Torontal-i törvényes bejegyzési száma 82.
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Világnézeti szélkakasok

Irta Dr. P. CSIPÁN KRIZOLOG teológiai tanár

A hunedoi Chizid sarga, kopott, vézna fenyesed...
A hunedoi Chizid sarga, kopott, vézna fenyesed...

levélen élősködő hernyók a legtisztább nemzeti és társadalmi mozgalmak jövőndő árulói, judásai. Világnézeti szélkakasok, amelyekbe minden szél belekapaszthatatik, s amelyek bőszen nyikorognak arrafele, ahonnan a legjobban „támogatják” őket. Az „abi bene, ibi patria” alapjaira helyezkedve, ezeknél a hűség, áldozat, kitartás ostoba fogalmak. Az ő hitük, nemzetiségük, világnézetük: a konjunktúra.

lesés nyugtalan tekintetével jár, kel, izeg, mozog, figyel, taktikázik. Szemeiben állandóan ott ég a résen levő hamis-kárttyás leskelődése. Az előre kiszemelt áldozat — ház, föld, üzlet, állás, összeköttetés, támogatás — után tört minden eszközzel az élet minden piszkán, gyalázatosságán keresztül megundoríthatatlanul. Mindennel számol, minden eshetőségre megvan a terve, hadi fogása. Minden mozgásban azonnal észreveszi az ajtót, amely álláshoz, hatalomhoz segíti. Ő az, aki legelső percben hűséget esküszik, tómbol, szervez, szaval s ő ugrik meg fejezősör, ha észreveszi, hogy felhők, küzdelmek, áldozatok jönnek. Páthosza minden pártnál annál hevesebb, minél inkább kételkednek benne. Néha valósággal tajtékot hány a szája, úgy lösködik. Fejlesztésségről szaval, de azt nagylelkűen mindig másokra tölta. Férfiasan beszél, intézkedni sohasem szeret, hanem mindig a testület, a párt, az intézmény felelőssége mögé bujik. Ne lehessen soha rámutatni: ipse fecit. Mindenütt ott van s még sincs sehol, t. i. ahol veszedelmes lenne rá nézve. Mindig tud alibit bizonyítani. Mjnt minden róka-értelem, azonnal látja az embereket gyöngőt, neveléses, kis oldalát, hűségait, feltételességeit, irigységeit és gyűlöletét s azokkal zsonglórskodik. Örök vermetés, gáncsoló, hátbatámadó. Mindenkiből, akivel barátságot köt, vagy akinek közelébe, kiharap valaminél, felhasznál valamire. Ugy tesz, mintha róla faragták volna meg az önzetlenség szobrát, de róka-szemében ott ég állandóan — tyukhetrec. Mindig olyannak mutatja magát, mint amilyen az alkalmi környezet: ortodox, református, vagy katolikus, román, német, vagy magyar, aszerint, hogy kikkel cseveg „bizalmasan”. Fejlesztett tulajdonsága a mimikri. A valóságban azonban hidegen számító róka marad, aki hűséget, kegyeletet, hajat, hitet és becsületet még hírből sem ismer. Ő mindig az élet „napos oldalán” hajd, azokra, akiknek talán létét és mindenét köszönheti, kihívó szemtelenséggel, közszenés népsül vígyorog.

Nézem a végődő, önmagukat ámitó, fények és ájmkok után rohogó, bukdácsoló életet. Milyen roppant nagy erő a Gyomor! Mi minderre képes az ember a megélhetésért. Paupertas maxima meretrix — mondja az öreg közmondás. Mi azonban azt látjuk, hogy nagyon sok szereződien ember nemesak a testét, de a lelkét is odaadja a gyomorért. Ki tudná elmondani, mennyi aljasságra, bűnre, gonoszságra képes az ember, esthogy az élet terített asztalánál biztos terítéke legyen? A léhezett Ézsau egy táj lencsért adja elsőszülött jogát. Azonban ezeket nagyobb részt még meg lehet érteni. Ellenállhatatlan hatalom a végső szükség! A társadalom igaz szegényei azok, akiknek az anyagi élet, a kényelem, élvezet, rang, cím és szereplés az istenük. Az igazi széthomlasztó elemek, akik minden nemzeti, erkölcsi, társadalmi, vallási harcot, küzdelmet egy nevezőre hoznak: „mjt hoz a hához”. Pénzzel, érdekléj méri a pártokat, jelszavakat, nemzeteket, vallást, hovatartozásokat, kereskedelmet csimálnak minden meggyőződésből. A világnézeti szélkakasok hatalmas seregéből két arc vígyorog mindennap fejém. Kát kirívó típus, két törtézet elősdi. Megpróbálom gombostűhegyre szurni őket. Azt hiszem, mindkettő ájtalanosan ismert s mindkettőből valósággal hemzsegnek a fórumok.

Apró, kicsi ember az egyik. — nem fizikailag, sajnos! — apró étvágyakkal, mérsékelt igényekkel. Biztos állás, biztos iroda, biztos műhely és biztos kereskedés. Ez az ő líhező vágya. Mindent előre bebiztosítani! Ebbe aztán, ha kell, beleteszi a lelkét is. Nem is éj másrt, csak ezért. Mäskülönben jó szalmája, simaszavu, vasalt nadrágu, vasaltlelkü, vasaltképü, „szerény” törtető. Mindenben átlagember, középszerű, filiszter. Műveltségét a négy számtani művelettel, egy gyűszynyi történelemmel, irodalommal és egy nagy táj borjupirköltéj lehelne hűsögesen kifejezni. Társadalmi „erényekben” is mérsékelt. Mérsékeltlen hazudik, óvatosan lop és a lehetőséig csal. Sokat ad a „külső” becsületre. Erköjési fogalmai is vannak, de azokat összetéveszti a rendőrséggel. Ideális célokért csak oly mértékben harcol, amly mértékben kicsi céljainak megfelel. Egyébként nekj minden mindegy, csak őt ne zavarja senki. Ő csak a maga terveit mengetti. Valósággal mindennapi ópiuma: ott lenni, részt venni, a vezetőkkel ismeretőséget kötni, fontosnak lenni, valamilyen módon becsni a történelem leveses tájába. Ez a típus a mikro-falú nagyszerű példánya. A tömegeket irányító propagandának, modern pszichoteknikának legpompásabb kísérleti nyuja. A szavakat és frázisokat úgy lehet ráragasztani, mint az üvegre a vignettákat. Minden eszmének engedelmes reklámhordozója, vagy bösz kiküjtője. Arra azonban gondosk ügyel, hogy mindig az uralkodó, pillanatnyilag hatalmon lévő legyen az az eszme. A rádión, újságban, pártgyűléseken betanított leckéket hűségesen szajkozza kifelé. Handabandázik, rikolt, kurjant, gyűlöl és imád, megvet és tömjénez, ahogy neki hangban és betűkben diktálják. Engedelmesen megy a propaganda marhacsapásain. Volt ő már bösz liberalista, fanyjúkuszocialista, öklét pengető kommunista, kokárdába öltözött nacionalista s még átmegy majd egy sereg „izmuson” embertársaj jóvoltából. Vészerény, kicsi agyában a kuszaságnak, téveszmének, féligazságoknak és világnézeti zaggyaságoknak valóságos őserdeje van, amelyben ha akarja, akkor sem tudna már eligazodni. De nem is fontos. Nem arra született ő, hogy értsen és lásson, hanem hogy kicsi polgári pocokot kereljtessen maga körül. Ez a pocak az ő agya, vezérelve, etetisztenenciája. Ez a pocak az őnban kitünő szimattal van eljávta. Mint a reuma az idővaltozást, úgy ez is azonnal fejfoga a politikai változást. Ekkor, mint a görény, visszahuzódik, sunyi szemekkel les, vár vagy azonnal átugrik a másik jobb, biztosabb falathoz. Szürke, kicsi ember görény, kinek minden nemzeti, vagy nemzetközötti mozgalom csak pusztá számtani feladat: a jövő ésszerű kiszámítása.

Ime két ájtalanosan ismert emberi elősdi, két pőca, mely minden mozgalom küzdő, vérsz testén szivja tele magát. S ez még csak két kirívó példány, de hányat lehetne még így jellemezni, gombostű hegyére tűzdelni? Vessük fel a kérdést: ki tenyészette ki ezeket s hogy lehet, hogy ennyire elszaporodhattak? Hogy lehet az, hogy az emberi lelkiismeretek ennyire eltorzulnak s a jelen a hűség, az önfeláldozás olyan neveléses fogalmakká lettek? Köszönhetjük ezt mindenkéjt a sok tíszavírág életü, zaggyva „izmusnak”, amelyek az utóbbi évszázadok társadalmi, szellemi, lelki életét felverték, millió gondolkodásat mindenféle szemnyben, piszkoban, vérben, harezban megfűrésztözték s aztán otthagyták. Az emberiség nagy többsége végül is semmiben sem hitt, semmit sem vett komolyan s életének ösztönszerűleg csak egy célja lett: bármilyen „izmus” alatt is, csak éjni. Groszlanszerepe van azután a másfél száz éves liberálisizmusnak, amely nyitlan hadat üzent minden erkölcsi, vallási, társadalmi igazságnak, minden elhatétejten, abszolút értéknek s hihetetlen méretű propagandájával — az egész háboru előtti, sőt részben utáni: sajtó, irodalom, bülelet, tudomány, gazdaságtan, szociológia, színház, film rádió stb. — csak egyetlen célt tűzött az emberiség elé: az egyéni jólétet és élvezetet. Már pedig abban a pillanatban, amelyben megtöltik a nagytömeg lelkét azzal, hogy nincs időfeletti, változhatlan igazság semmi téren, s minden igazság — jog és erkölcs, hit és kötelesség — a történelmi helyzetekkel változik, az eszmékkel kitartani merő ostobaság lesz. Ha minden eszme ugyanis egyformán igaz, azaz egyformán nem igaz, akkor tűrnj és szenvedni, harcolni, történet, megáláztatást és halált váltalni egy eszméért: agyafüggyulás. Ez a legtisztább emberi logika. Pusztá jelszavakból, kenetes vezérelkekkel, emberi beszólásokból, sőt semmiféle külső presszióból ember becsületet még nem szillették. A becsületnek, egyenességnek, hűségnek sokkal mélyebb gyökerei vannak, melyek az egész embert átjárják, hatalmukba ejtik. A legmélyebb kettős gyökér, mely minden emberi hűségnek üttöre, szive, lelke, termőtalaja: a hithez (Egyházhoz, vallási dogmatikához és erkölcsstanhoz) való megálázthatatlan hűség és a nemzeti hűség. Aki ezeknél elesik, derékszögü, vagy egyenességü fordulatokat csinál, az egyetlen emberi eszmének sem lesz öszinte, igazi harcosa, hanem csak kitérőtölti, elősdi. Az csak ugródeszkának használ ki mindenét és mindenkit. Hogy is tudjon valaki emberi eszméketet halálom komolyan venni, ha a letapadhatatlan Istent vallását és hitét és a legnagyobb földi, közösségi eszmét lényegesen könnyű és lármicrt felragjni?

Legfőbb ideje, hogy a mai világnézet ebben is tisztán...
Legfőbb ideje, hogy a mai világnézet ebben is tisztán...

Kercs városa és kikötője tegnap óta a német és román csapatok birtokában van

A most folyó világháború történetírójára vár a feladat, hogy a kerci csata jelentőségét kellően méltassa és annak a további hadműveletekre való hatását és befolyását kimutassa. Ez a csata bizonyosságát szolgáltatta annak, hogy a kezdeményezés változatlanul a német hadvezetőség kezében van és a tervek olyan minuciózus pontossággal és a legkisebb részletekre terjedő figyelemmel készülnek, mely egymagában is biztosítéka a sikernek. Az ellenség támaszpontjában volt a Kercs-félsziget hadászati jelentőségével, ezért erősítette meg, ezért építette ki hatalmas erővel. A német fegyverek hatásának és a német és román csapatok vitészségének azonban semmiféle erő nem tudott ellenállani: az ellenség ezt a fontos támaszpontját is elveszítette. A hadműveletek folyamán a szárazföldi, tengeri és légi erők olyan együttműködést fejtett ki, mely pártját ritkította eddig a mostani, sok meglepetéssel járt háborúban is.

A német és román csapatok üldözik az ellenséget, melynek ellenálló ereje teljesen megtört. Ennek bizonyossága az óráról-órára növekvő hadifogoly-létszám és az óriási zsákmány a legkülönfélébb fegyverekben. A hadműveletekben minden pillanatnyi szünet sem, az ellenség lélekzethez sem tud jutni. A tüzéség szakadatlanul gránátok és a bolsevistákra, a zuhanó bombázók igen csekély magasságból bombákkal árasztják el a visszavonuló csapatokat és a gyalogság, melynek harcaiban a műszaki csapatoknak igen jelentős feladat jut, állandóan sarkában van az ellenségnek. A vörösök Kercs városáig kiépítették a harci vonalakat és magát a várost is erődítménnyé változtatták át. A német repülők romboló és gyújtó gránátokkal árasztották el a várost, mely számos helyen lángokban áll.

A bolsevisták kísérlete, hogy a Kercs-félsziget másik partjára jussanak, nem sikerült, mert a német bombázók állandóan fölöttük szálltak és óriási veszteségeket okoztak nekik. Megnehezítette a hadműveleteket a felhőszakadászerű eső, mely tengerré változtatta a terepet. A német hadvezetőséget azonban ez a körülmény sem zavarta meg, mert nyomban működésbe léptek a műszaki csapatok, melyek a legnagyobb önfeláldozással és halált megvető bátorsággal a vízzel megtelt tankelhárító árkokon rögtönzött hidakat fektettek és így tették lehetővé a gyalogság és tüzéség előbbretartását. Egyes ellenséges csapatokat teljesen körülzártak és megsemmisítettek vagy fogságba ejtettek.

Olasz lapok a román csapatok vitészségéről

Az olasz sajtó vezető helyek foglalkozik a német-román csapatok kerci győzelmével. A Popolo d'Italia különtudósítója részletesen ismerteti a kerci harcok egyes mozzanatait, a tengelycsapatok előnyomulását és a szovjet erők felmorzsolását. A lap kiemeli a német és román csapatok hősiességét és azt írja, hogy ez a csata csak izelítő volt abból az erőteljes támadás-sorozatból, melyet a Szovjet ellen indítanak s amelynek

a bolsevisták képtelenek lesznek ellenállani.

A Corriere della Sera című milánói lap a szovjet súlyos vereségéről írva, a szövetséges csapatok kitűnő harcmodorát méltatja. A tengelycsapatok meglepetésszerűen támadtak. Koslov tábornok csapatait, melyektől még Moszkva annyit várt megsemmisítették. Ezzel másik olasz lap, a Stampa krimi különtudósítóinak beszámolóját közli. A cikkirő

a román légi erők nagyszerű fegyvertényeit emeli ki.

Bevezetőjében utal arra, hogy a krimi repülőterek az

olvasás és a nagy eszések következtében igen rossz állapotban vannak, ez azonban nem akadályozta a tervszerű légi hadműveletek végrehajtását. A cikkirő meglátogatta az egyik román légi rajt, mely a nyáron is

nagyszerű sikereket ért el az ukrajnai légi-terében.

Lelkesedéssel ír a román pilóták kiváló katonai képzettségéről és küzdőszelleméről. A román légi erők a keleti hadjárat első napjától kezdve ugyanazzal az erőbedobással és lendülettel küzd a keresztény civilizációért, mint a román gyalogság, — írja a Stampa munkatársa. — Antonescu tábornagy légierejének mérlege ragyogó a bolsevisták elleni harcban. Az elért sikerek nagyszerű adatai

a román légi fegyvernem nagy győzelmeiről tanúskodnak

és a román repülők magasotát bizonyítják. Az olasz tudósító bejelenti, hogy legközelebb külön cikket szentel a román légi erők hősiességének.

Az angolok beismerik a kerci vereséget

Rómából jelenti a Rador: A moszkvai angol megfigyelők és újságírók kertilés nélkül beismerik a szovjet kerci vereségét. Erre vonatkozóan az Exchange Telegraphnál: a svájci sajtóban megjelent tudósítása szövegét a következőket mondja:

A kerci csata a város közelében folyik. A szovjet védelmi vonalak áttörése után a német csapatoknak sikerült egy átkaroló mozdulattal oldalba kapni a bolsevista állások központját. Koslov tábornok képtelen volt az egész vonalon visszavonulni, de

Az angolszások tehetetlenek a német buvárnaszádokkal szemben

Stockholmból jelenti a Német Távirati Iroda: A Szent Lőrinc, valamint a mexikói öbölben történt torpedótámadások az ellenséges tengeralattjárók vakmerőségének és tevékenységének körének növekedését bizonyítják — írja legutóbbi számában a New York Times.

Egyetlen meggyőző bizonyíték sem szól amel-

A német csapatok tegnap bevonultak Kercs kikötővárosba

A német vezéri főhadiszállás szombatnapi éjében különtudósításban adta hírül Kercs elfoglalását. A különtudósítás szerint az ellenséges makacs ellenállásának leküzdése után német csapatok bevonultak Kercsbe. A város és kikötő a németek birtokában van.

Charkov környékén az ellenség folytatta támadását, de ezeket sikerült kénytelen harcok árán összevenni. Saját ellen-támadások eredményesek voltak. Az ellenség itt szárvonalevan páncélosított veszített.

A Lapp-földön német és finn csapatok makacs erdei harcokban visszavetették az ellenséget és megsemmisítették ezt körülzárt ellenséges hadsereget.

A Nérmansk-szakaszon a német csapatok április huszonegödötökétől május tizenharmadikáig számos ellenséges támadást utasítottak vissza és sok körülzártási kísérletet meghusítottak. A bolsevisták

ez sem mentette meg teljesen a kaukázusi hadosztályt a bekerítéstől.

Ez a hadosztály szovjet tengerészeti egységek támogatásával továbbra is ellenáll. Kísérletek történtek a kaukázusi egységeknek a zárógyűrűből való kiszabadítására, de ezek nem vezettek a szovjet főparancsnokság által számított eredményre, úgyhogy a teljes megsemmisülés vár rájuk. A kubani tartományban elrendelték a rádióállapotot. Vitathatatlan, hogy a tengely erők újabb taktikai sikert értek el, — fejeződik be a tudósítás.

lett. — folytatja a lap, — hogy Knox haditengerészeti miniszternek a veszteségek csökkenésére vonatkozó állítása megfelelné a valóságnak. A tengely buvárhajói zavartalanul tovább folytatják működésüket. Nem kezdhetünk támadásba az óceánon túl, mielőtt az amerikai parti vizek ellenőrzését nem biztosítottuk, — fejezi be cikkét a New York Times.

számos foglyon kívül nyolcezer halottat és sok fegyvert veszítettek. Itt az ellenség súlyos veszteségei miatt elrendelte a további támadásokat és visszavonult eredeti állásaiiba.

A Kola-öbölben a légi erők elsüllyesztett egy nyolcezer tonnás ellenséges szállítóhajót és egy másik nagyobb hajót bombatalálattal megromált.

A Földközi-tengeren két brit hajót elsüllyesztettek. Malta sziget repülőterei ellen a repülők folytatták bombatámadásaikat.

A holland partok mentén német előőrhajók nyolc ellenséges repülőgép közül ötöt lelőttek. A Csatorna fölötti is lelőttek több ellenséges repülőgépet. Egy német aknakereső hajó harc közben megrongálódott.

Angol repülők az elmúlt éjjel a Német öböl el-kísérelt meg támadást. Öt ellenséges gép elpusztult KERCs JELENTŐSÉGE

Kercs városa igen fontos, nagy forgalmu kikötő a Kercs-félsziget keleti partján. Különös nehézséget jelentős. Vasérc-műhelyeiben egy milliós tonna vasércet dolgoztak fel. Páncélemeggyára, fegyvergyárak, igen sok munkást foglalkoztattak. Repülőgépgyárak is berendeztek itt a bolsevisták. A kikötőben nagy építő és hajójavító műhelyek vannak. Így a város vesztesége nemcsak hadászati, hanem a hadiipar szempontjából igen érzékenyen érinti a bolsevista hadvezetőséget.

Merénylet a Panama-csatorna erődítményében

Buenos Airesből jelenti a Stefani-iroda: Nyugatiból származó hírek szerint a Panama-csatorna erődítményében folyó erődítési munkálatok során robbantást történt. Tizenegy személy, köztük négy északamerikai egyén életét veszítette, sok más munkás megsérült. A szerencsétlenség okának kiderítésére irányuló vizsgálat eddigi fejleményeiről mindössze annyit szivárgott ki, hogy valószínűleg merénylet történt.

Kivégezték, mert nem tudták megszöktetni Pápen merénylőt

Berlinből jelenti a Rador: Az ankarai szovjet nagykövetség köréből származó értesülés szerint Moszkvában agyonlőtték a török főváros szovjet diplomáciai képviselőit két volt tagját. A halál ítélet oka, hogy a Pápen elleni perbe belekevertek Kormilov szovjet vádlottat nem tudták élnemekül Törökországba, amire pedig megbízatásuk volt. Azonnal a szöktetési terv meghusulásá után a diplomáciai tisztviselőt Moszkvába rendelték és megagyonlőtték.

A pápa jubileumi ünnepe Aradon

XII. Pius pápa püspökké szentelésének 25-ik jubileumát Arad katolikus társadalma fényes külső segek között ünnepli meg. Délélt tiz órakor ünnagymise lesz a minorita templomban a Szent Anna nagykar közreműködésével. A nagymise az aradkatolikus egyházközség, a különböző katolikus intézmények és egyesületek testületileg résztvételével.

Délután 6 órai kezdettel nívós és tartalmas szorral vallásos délutánt rendeznek a templomban katolikus iskolák és a templomi énekkarok közreműködésével. Az egyes műsorszámokat kiirtzó jelző P. Oláh Ferenc minorita magyarazza a szöveget Fischer Aladár pápai kamarás, az aradi római katolikus fiugimnázium igazgatója beszédet mond. A szor befejező része áldás és pápai himnusz.

Feszültség a török-szovjet viszonyban

Ankarából érkezett legújabb hírek megerősítik azokat az értesüléseket, melyek szerint Vinogradov Szovjetunió ankarai nagykövete, aki ezidőszent Moszkvában tartózkodik,

csak akkor tér vissza állomáshelyére, amikor a moszkvai török követ szabadsága lejár. Aktay moszkvai követ viszont

meghosszabbította törökországi tartózkodását s hír szerint nem is távozik Törökországból, az Pápen német nagykövet merénylőinek ügyében nem hirdetnek ítéletet.

Árdrágítási per egy pohár málnaszörp miatt

Érdekes ügygel foglalkozott a minap a nagyvádi törvényszék uszorabirósága. Kisléghy János köztisztviselő tavaly nyáron feljelentést tett a Pannón-kávéház és szálloda tulajdonosa és alkalmazottai ellen, mert egy háromdecses málnaszörpöt szerinte uszoraáron

szolgáltak fel neki a Pannoniában. A törvényszék ügyben egyezhben már tartott főtárgyalást, de az egváldott távolléte miatt a tárgyalást elnapolták. Május 10-én megjelent az uszorabiróság előtt Nedelkónos a szálloda akkori bérője, Hönig László, a Pannónia Rt. volt titkára és Kovács János fizetőpincés, akik védekezésül arra hivatkoztak, hogy a málnaszörpnek hatóságilag nem állapították meg a legmagasabb árát, mert

nem közszükségleti cikk. A vádlottak érvelésének a bíróság helyet adott és az eljárást mindhármuk ellen megszüntette.

Az előnyomuló japán csapatok megtörték a kínai erők ellenállását

Tokióból jelenti a Domey-iroda: A japán hadműveletek a Távolkeleten tervszerűen haladnak előre és az angol, valamint a kínai csapatok mindenütt visszavonulnak. A kínai csapatok harci kedve a kínai vereség óta erősen csökkent és számos katonagadja magát a japán előőrseknek. A japán haderő már kínai területen harcol és az

egyik hadsereget tegnap Shantung-tartományban bekerített egy nagyobb kínai csoportot. Rövid harc után megtörték az ellenállását és ezeröttszáz csungking-kínai katonát foglyul ejtettek. Az ellenség sok halottat hagyott a csataterén és a japánok nagymennyiségű fegyvert és különböző hadianyagot zsákmányoltak.

A japánok egyszerre három irányból támadnak

Lisszabomból jelenti a Stefani iroda: Csungking-zármazó hírek szerint a japánok folytatják előnyomulásukat a burmai út mentén. A japán erők nagyváltást gyakorolnak Paoosian irányában. Egy jamaadoszlop Lashiotól 150 kilométerre északra eljutta Lungling városát és a Saluen folyó nyugati partján tör előre; egy másik japán hadoszlop elkezdett harcolni a birtokába vette Tenoyueh helységéig a thaiföldi területekről benyomult japán csapatok. Mekong völgyében nyomulnak előre.

ben (Burma) végrehajtották. A japán előnyomulás következtében az angol erők részben veszélyes elszigetelt helyzetbe kerültek. — állapítja meg a brit hírközlő szolgálat, — és ebből a helyzetből az angolok „sikeresen” megmenekültek.

OSTROMÁLLAPOT ÉSZAKAUSTRÁLIÁBAN

Stockholmból jelenti a Stefani-iroda: Ausztráliából Londonba érkezett hírek szerint az ausztráliai földrész északkeleti vizein válságos a helyzet. A hatóságok számos elővigyázatossági intézkedést fogantatosítottak s egyebek között Ausztrália északi részén, valamint Queensland kikötőjében elrendelték az ostromállapotot. A partok mentén a felderítő légi tevékenység fokozottabb. (Rador).

„SIKERES” BRIT VISSZAVONULÁS

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A brit hírközlő szolgálat figyelmet keltő és csodáraméltó katonai eseménynek minősíti azt a visszavonulást, melyet az angolok a Chindwin völgyé-

Kerékpárok nagy választékban

AUGUST GIANONE

Timișoara IV., Bulev. Berthelot 6. Telefon: 12-22.

Fiókküzet: Belváros, Püspöki-palota.

GOKLER ANTAL

Pótolhatatlan súlyos veszteség érte a romániai magyarságot és vele a romániai magyar dalkultúrát. Gokler Antal nyugalmazott polgári iskolai igazgató, országos főkarnagy elköltözött az élők sorából. A dal muzsája sötét fátollal takarja el arcát és ajkán az enek fájdalmas zokogássá válik. Olyan férfiú színt meg éni, aki dussá virágoztatta a dal kulturáját és magas szintre fejlesztette azt. A ravatalt bánatosan állják körül nagy tömegben mindazok, akik tanuf, ismerői és értékelői voltak Gokler Antal pedagógiai és dalkulturai munkásságának.

Gokler Antal 1859 január 13-án született Jimbolian. Tanítói oklevelének megszerzése után rövid ideig Steierdorfon, majd Jimbolian működött, ahonnan a fiatal tehetségeket megbecsülő Telbisz Károly dr. polgármester Timișoara-ra hívta és a belvárosi elemi iskola élére állította. Közben megszerezte a középiskolai tanári oklevelet, amelynek birtokában polgári iskolai igazgatóvá nevezték ki. Ebben a minőségében 1924-ig működött, amikor nyugalmába vonult. Kiváló, fáradhatatlan munkabírásu pedagógus volt és nemzedékeket nevelt.

Tanfériumi tevékenységét azonban messzire túlszárnyalta az a lelkes és eredményes működés, amelyet a dalkultúra terén kifejtett. Hosszu évtizedeken keresztül működött különböző timișoarai dalegyesületek élén. Vezette a régi és a közelmúltban az új Filharmonia, husz évnel tovább volt a Magyar Dalárda karnagya, vezényelt sokáig a Lyra és Glória dalegyesületeket, valamint a Dalkört. A karének terén iskolát teremtett, amelyben csakhamar buzgó követőkre talált. A Magyar Dalárda alatta soha nem álmódott virágzást ért meg és sorra aratta a babért és számos első díjat nemzetközi dalosversenyeken is. Munkássága elismerésül a romániai magyar daloszövetség országos főkarnagyaivá választotta. Határozottan közreműködött a karnagyképző tanfolyamok létrejöttében és azok egyik előadója is volt.

Isten — talán éppen eredményes kulturmunkájának jutalmazásul — hosszú élettel és tartós egészséggel áldotta meg. Korá ellenére is szálegyenes volt testtartása, könnyű a járása és mások közül kimagasló alakja még néhány hét előtt is látható volt a város utcáin. Pedig akkor már kirozta a magas vérnyomás, amely a múlt hónapban újabb bajt hozva ágyba döntötte. Néhány nap előtt tüdőgyulladás is fellépett és mindezek után beállott az elmulás. Halála csendes átszenderülés volt a tulvilágba. Egy kötelességét teljesítő férfi léte fájdalommentesen szűnt meg, amde a halálát siratók fájdalma annál égetőbb.

A halál pénteken éjjel következett be. A temetés vasárnap, május 17-én délután négy órakor megy végbe a gyűrvárosi temető kápolnájából. A gyászszertartást Keck K. Géza apátplébános végzi. Gyászolja az egész magyarság. Siratók mélyen sujtott hozzátartozói, gyermekei: Gyula, a Déli Hírlap szerkesztője, Irma és Ilonka (Budapest), Bözsi és Mici, menyegyeje, unokái, fivére, Gokler Károly (Bécs), ennek felesége, valamint széleskörű rokonság. Legfájdalmasabb siratója a magyar dalkultúra, mely Gokler Antal emlékét mindig szeretettel és tisztelettel őrzi.

Tízezer német ifju Magyarországon

Budapestről jelentik: Más európai országokhoz hasonlóan, Magyarország is bekapcsolódott abba a mozgalomba, amelynek célja, hogy a veszélyeztetett német területekről meghívja a német ifjúságot, hogy ott nyugodtan készülhessen fel a rá váró feladatokra. Magyarországra tízezer német ifju érkezik s ezeknek első csoportját Budapesten, az Országház-téren fogadta Jagow budapesti német követ, aki hangoztatta beszédében, hogy az a Magyarország látja öket szerettel vendégül, amely elsőknek rántott kardot a bolezvizmus ellen.

ruska visszafelé sült el

A német ellenzárlat miatt élelmiszerhiány van az angol védnökség alatti államokban

Isztabulból jelenti a Stefani iroda: Kairói közlése szerint május 18-án az egyiptomi fővárosban megbeszélésre ülnek össze, Egyiptom, arab államok, Irán, Ján, Palesztina, Szudán, Ciprus és Málta kiküldöttnagy országaiak élelmiszeri helyzetével foglalkoznak.

A brit védnökség alatt álló területeken az élelmiszer ügye komoly gondot okoz az angol hatóságok, mert az elsőrendű közszükségleti cikkek egyre növekvő hiánya a bennszülött lakosság állandó elégedetlenségére ad okot. Megállapítások szerint a hiány javarésztben a kereskedelmi hajóter veszteségei, valamint a tengely által gyakorolt ellenzárlatnak köszönhető.

A helyzet megjavítása érdekében a kairói megbeszéléseken annak a lehetőségét is megvizsgálják, hogy volna lehetséges Szudánon keresztül műutat menni Délafrikába. Bár az utépités óriási nehézsé-

gekbe fog ütközni, Nagybritannia kénytelen megtenni, hogy elejét vegye későbbi „kellemetlenségnek.” Ugyanakkor azonban a szárazföldi út megteremtésének hirtelen sürgőssé válása élelken bizonyítja, mennyire nem ura az angol hajóhad az eddig érintetlennek és megtámadhatatlannak tartott tengeri utaknak. — fejeződik be a jelentés.

Adanából jelenti a Német Távirati Iroda: Az iráni parlament egyik képviselője szóvátette az országban uralkodó állapotokat. Megjegyezte a képviselő, hogy Irán becsületesen megtartja szövetségesei iránti kötelezettségeit. A továbbiak során beszámolt a lakosság siralmas élelmiszeri helyzetéről. Irán lakosságának nincsen élelmiszere és ruhája, — hangoztatta a képviselő, — mert a szovjet megszálló csapatok az összes rendelkezésre álló készleteket lefoglalták.

Az amerikai tartályhajó-flottát a német buvárnaszádok megtizedelték

Genfből jelenti a Német Távirati Iroda: A londoni News Chronicle newyorki tudósítójának tollából kiderít, hogy a tengeralattjáróknak Amerika atlantiki partjai mentén való tevékenységéről. A cikk állapítja, nem titok már, hogy az Egyesült Államok tartályhajóflottája nagy veszteségeket szenvedett a német buvárnaszádoktól.

A legveszélyesebb tengerrész eddig a Karibi-tenger volt, most azonban már a floridai partok mentén és a mexikói öbölben is nagyszabású tevékenységet fejtenek ki a buvárnaszádok.

ÁRFOLYAMZUHANÁS A LONDONI TŐZSDÉN

Lisszabomból jelenti a Stefani iroda: A német támadás megindulása a keleti arcvonalon, bár várható volt, mély benyomást keltett Angliában. A tőzsdén a Financial Times közlése szerint az értékek május 12 óta állandóan csökkenő arányokat mutatnak.

Az uszó jéghegyek között érik a bombák a brit hajókaravánokat

Rómából jelenti a Rador: A szovjet hadsereg elmozdításának szolgálatába állított brit hajókaravánok

a jelek szerint a felderítő repülők tájékoztatják. Az uszó jéghegyek a heves szél következtében gyakran irányt változtatnak, ehhez alkalmazkodniuk kell a brit hajóknak is, melyek emiatt sokszor visszatérésre is kényszerülnek. Ezt a helyzetet felhasználva a német pilóták éppen a legváltóságosabb pillanatokban zuhanórepüléssel támadhatják a brit hajókaravánokat.

„rettentő” nehézségekkel kell megküzdeniük, közli a Reuter-ügynökség. A szállító hajóknak örösen háborgó és jégtábláktól hemzsgő tengeren kell megkekedniük és állandóan ki vannak téve a német tengeralattjárók támadásának. A tengeralattjárókat

„JANANIA” sláger - filmszínház

ARAD. TELEFON: 12-32

Ma diszbemutató

Előadások 3, 5, 7-15 és 9-30

Lélekzétőjtőan izgalmas Kém-film! Irország szabadságharcra, kének és ellenkének ádáz harcai. Egy film, mely meghódította a kontinent! — A legkiválóbb szerepekkel: **Olga Tschachowa, Karl Ludwig Diehl, Ferdinand Marian (Jud süss), Werner Hinz (A vörös bestiák Volinskija) a**

Glenarvoni róka

Si-ssen jegyét rezerválni! Egy film, melynek nem kell hangzatos reklám!

HIREK

XII. Pius pápa jubileuma

Timisoarai szerkesztőség és kiadóhivatal:

I., Piața Brătianu 3, Telefon: 28-10.

Aradon előfizetések, hirdetések és reklámciók Reclama hirdetőirodában, Eminescu-utca 3 Telefon: 17-11.

Aradi szerkesztő: Babuczy György.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

hétoldón kézbesítéssel együtt egy hóra 110.— lei, negyed-
évre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei.
Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.—
pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő.
Egyes példány ára hétköznapon 26 fillér, vasárnap 30
fillér. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek,
gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a
rendes előfizetési díj kétszerese.

Mit mondjunk helyette?

Propos! = jókor, jó időben, alkalmasa, kellő
időben, kapóra. Igaz- Igaz is. Most jut eszembe!
Hogy el ne felejtsem!

Blamázs = felsülés, kudarc, szégyen, meg-
szégyenülés, szégyenvallás, baklövés, nevetség.

Cug = légvonat, huzat, keresztzél, (cipónél:
gumibeté).
Detail = részlet, rész, kis részlet, egyes mozza-
nat, apróság. (Detail-lizet = kiskereskedés).

Fxakt = határozott, szabatos, pontos.

Fenomén = tünemény, jelenség, (ritkaság).

Grandiózus = nagyszerű, nagyszabású, főnsé-
ges, pompás, fényes, remek.

Hotel = szálloda, vendégfogadó.

Immunitás = ellenállóképeség (betegsémmél),
mentesség (pl. adó- vagy tehermentes). sérthet-
etlenség, mentelmi jog (képviselek kiváltsága).

Kassza = pénztár, pénztárszekrény.

Legitimáció = 1) Igazolás, 2) Igazolvány, 3)
Törvényesítés.

Margó = széle valaminek, lapszél, szegély,
szélet.

Nim = apró disztárgy, csecebecse.

Operatör = sebész műtörvos, sebörvos, —
gépközé — filmközé.

Pausál = általában, általánosság vagy dii.

Rekonalizál = ésszerűsít, rendez, tervszerűsít,
egyszerűsít.

Spekulál = 1) töpreng, 2) tervezget, számít-
gat, 3) üzérkedik.

Tabella = táblázat, rovatos iv.

— A Román—Szlovák Társaság első ülése. Po-
zsonyból jelenti a Rador: A Román—Szlovák Társa-
ság május 10-én tartotta első ülését, amelyen a szlo-
vák kormány több tagja és számos szlovák személyi-
ség is megjelent. Az ülés után Tuka szlovák minisz-
terelnök az ülésen résztvett személyiségek egyrészt
meghívta vidéki birtokára, hogy ezzel is kifejezésre
juttassa irántuk érzett figyelmességét.

— Múzeum XI. Pius pápa szülőházában. Milánó-
ból jelenti a Rador: Desioban, XI. Pius pápa szül-
őházában a hatóságok és a papság képviselőinek
jelenlétében felavatták a „megbékélés” múzeumát an-
nak emlékére, hogy az elhunyt pápa uralkodása ide-
jén jött létre a megegyezés a Szentsek és az olasz
állam között.

— Német—román kapcsolatok. Bucurestiből je-
lentik: A propagandaügyi minisztérium csütörtökön
este vacsorát rendezett a Romániába ellátogatott
Mayer Teodor dr. tanár tiszteletére. A vacsorán Pe-
trovici Ion és Marcu Alexandru miniszterek is részt-
vettek. A vendéget Petrovici Ion nemzetművelési
miniszter köszöntötte meleg szavakkal. Mayer Teo-
dor dr. tanár a válaszában örömeinek adott kifejezést,
hogy a román—német kapcsolatok a gyakorlatban is
örvendetesen megmutatkoznak.

— Tűz a bucaresti evangélikus temetőben. Bu-
curestiből jelentik: A bucaresti evangélikus temető-
ben csütörtök tűz ütött ki. A tűz a kertészeti szer-
számraktárban keletkezett, ahonnan a temető laká-
sára is áttért. A tűzoltóság egy órai munka után
ejeltotta a tüzet.

— Meghíusult angol—török gazdasági tárgyalá-
sok. Isztanbulból jelenti a Német Távirati Iroda: Az
Unites Kingdon Corporation nevű angol gazdasági
testület és a török üzletemberek között gazdasági
egyezményre irányuló tárgyalások eredménytelenül
befejeződtek. A meghívulása oka, hogy az angolok
olvasz árú szállítást kérték a törököktől, amelyekre
nekik is feltétlen szükségük van.

Fekete és bordanyzott

vashordók valamint

sodronykerítések

nagy választékban kaphatók

UZINELE ROZ'AK cé-nél

Timisoara Il. Gloriei Nr. 11. Telefon 37-06

A világ nem kevés érdeklődéssel tekint mindig
a Vatikán felé, ha ott nevezetesebb esemény történik,
s felfigyel, ha a féhéruhás főpapa, a pápa, szavát
hatalmát. Legutóbb tanui voltunk ilyen nagy világ-
érdeklődésnek XII. Pius megválasztásával és megko-
ronázásával kapcsolatban, mikor uralkodóházak,
földi hatalmasságok, nemzetek szinte egymással ver-
se yezve küdték el képviselőiket, hogy a pápa iránti
tisztelőjük kifejezését adjanak. Ez azért van így,
mert a világ jól érzi, hogy a pápa történelmi egyén-
iség, az idők tanuja, a legnagyobb erkölcsi erő képvi-
selője, mellyel mindenkinél számolni kell.

Valóban, melyik ország vagy birodalom, melyik
kormányforma élte túl, mint történeti folytonosság,
mint egyéniség, a pápaság intézményét? A történe-
lem birodalmaknak, népeknek, nemzeteknek tündök-
léséről és hanyatlásáról beszél. Minden születik, növe-
kedik, eltűnik: ez a történelem. A pápaság kétezer
évet ír életének könyvébe. Változatlan életének husz
százada alatt azonos önmagával, természetének,
gondolatának, tevékenységének megmásmása nélkül.
A pápaság, mint az idők folyását átölelő hid: Szent
Péterről XII. Piusig, egy megmásmíthatatlan folytonos-
ság (Capellazi).

Ma is a Vatikán felé fordul a világ: XII. Pius
pápa püspökké szentelésének 25 éves jubileumát ün-
nepli; ez alkalommal is uralkodók és kormányok siet-
nek eljutatni hozzá jókívánságait; a világ 400
millió katolikusa pedig, mint egy szív és egy lélek,
küldi imáját érte Istenhez. XII. Pius, aki 262-iknek
lépett a pápák hosszú sorába, rendkívüli egyéniség.
Ha életfolyását szemléljük, meglátjuk benne az isteni
Gondviselés nagyszerű munkáját, amellyel nevelte,
gyurta, alakította a világ számára a pápát. Előző hi-
vatalt, mintegy szabályos lépcsőfokok voltak és elő-
készítéssel szolgált az Egyház legfőbb hivatalára.

Felszentelése után tanára lesz a kánonjognak,
maj a pápai akadémián tanít római és nemzetközi jog-
got; csakhamar bekerül a pápai külügyi hivatalba.
Társai már akkor fényes jövőt jósolnak neki, 1917-
ben, amikor a világháború legkegyetlenebbül vihar-
zott, elküldik Münchenbe nunciussnak s ezt a küldet-
ést a forradalmi idők viharában is legsikeresebben
töltötte be. Majd megszervezi a berlini nunciaturát és
annak vezetését veszi át. Németországban a legna-
gyobb népszerűségnek, rokonszenvenek és szeretetnek
örvendett. Soha nuncius még nem hagyta el nagyobb
ünnepéssel és diadallal külföldi állomását. Barátai és

— Katonák a menyasszonyiskolában. A töbin-
gai menyasszonyiskola, ahol eddig a fiatal lányok és
asszonyok tanulták a háziasszonyi teendők titkait,
most a német haditengerészet katonarövisi fakultésá-
nak halgatói számára rendez tanfolyamot. A jövő-
dő hajörvosoknak ugyanis a főzés, különösen pedig a
diétás konyha ismeretére is szükségük van.

— Megalakult Szegeden a Volksbund. A szegedi
zeneiskola nagyertermében mintegy 150 főnyi közönség
jelenlétében megalakult a szegedi Volksbund. A szó-
nokok a német összefogásról beszéltek, majd megvá-
lasztották a vezetőséget. A tisztikar ismert szegedi
polgárokból áll.

— Köszönetnyilvánítás. Gál János és családja
(Deva) mindazoknak, akik átérve helyzetét, köz-
vetlenül vagy a Déli Hírlap útján adományokkal segit-
tették, eröten nyilvánítja hálás köszönetét. Isten fi-
zesse minden nemesszivü adakozó jószágát.

— Az új vichy kormánybiztos a zsidókérdésről.
Vichyből jelentik: Dargue de Pelleboix, a zsidóügy
új kormánybiztosa nyilatkozatot tett, amelyben kijel-
entette, nem tűrheti el, hogy a zsidó államot képez-
zenek az államban, azonban ez nem jelent zsidóüldö-
zést. Hangsúlyozta, hogy egyelőre minden gyenge-
ség nélkül alkalmazni akarja a fennálló törvényeket s
azután megkísérel, hogy néhány pontot megváltoz-
tasson.

— Magyarországon megszűnt a tanügyi próba-
szolgálat. Budapestről jelentik: A magyar tansze-
mlyeztet tagjainak, mielőtti helyettesi állásba kineve-
ztek volna őket, egy évig próbaszolgálatot kellett tel-
jesíteniük. A magyar kultuszminiszter december
31-iki hatállyal megszüntette ezt a rendszert. Ezután
a kezdő oktatókat mindjárt helyettes tanári és helyet-
tes tanítói állásba nevezik ki.

— Szombathely diszpolgárává választotta Bár-
dossy Lászlót. Szombathelyről jelentik, hogy a város
képviselő testülete most megtartott rendkívüli köz-
gyűlésén a város diszpolgárává választotta bárdossi
Bárdossy Lászlót volt magyar miniszterelnököt és
külügyminisztert, a város szülöttjét.

— Igazi vándiák. Régebben, amikor gyakoribbak
és értékesebbek voltak a tanulmányi alapítványok,
az „ösjogászok” és más koros egyetemi hallgatók is
gyakoribbak voltak. A világrekordot közülük való-
színűleg Heinrich Oehl teológus vitte el, aki 1638-ban
Lipszében mint egyetemi hallgató halt meg száz éves
korában 79 évi tanulmányi idő „leszolgálása” után.

ellenfelei is valósággal versengtek abban, hogy
dolatakat és elismerésüket kimutassák előtte. Eln-
zása estéjén az emberek égő fátylakkal álltak
falat az egész utvonalon. 1930-ban átveszi a pápai
lamtitkárság vezetését, melyet rátermettséggel
biztonsággal látott el. Ebben a minőségben be-
csaknem az egész világot. Pápai legatúsként szer-
a buenos-ayresi eucharisztikus kongresszuson, ugy-
ekkor hosszabb utat tesz Délamerikában; a követ-
ő évben Lourdesba megy; 1936 őszén az Egyesült Á-
mokban utazik. Ellátogat Lisieux-be és Párisba, m-
pedig a 34. eucharisztikus kongresszus alkalmá-
Budaapesten jár, mint a pápa követe. A Gondvis
úgy akarja, hogy megismerje személyesen is a v-
got, hogy az elkövetkező nehéz időkben minél sik-
sebben kormányozhassa Krisztus Egyházát.

1939 március 2-án lépett Szent Péter örökébe
cellj Jenő bíboros-államtitkár, aki a XII. Pius ne-
vette fel. Azok, akik ismerik, nem tudják, mit
muljanak benne jobban: a tudóst-e, vagy a főpa-
vagy diplomatát; de egyben mindannyian mege-
nek, hogy mint lenyűgöző egyéniség a legnagyobb
Akkik látják őt, sohasem tudják elfelejteni. A sz-
lélt különösen megkapja a mélységes lelkiséget
gárgó külső megjelenés. A külsőleg is megnyiták
sziklaszilárd hit a Krisztus fölsége előtt megaláz-
erő, a szeretettől izzó lélek gyönyörű
daképe ő.

XII. Pius a béke a postola. Első rádió-
nete a világhoz a békéről szólt: A nagy emberi cs-
minden embertestvérehez — mondotta — békeszo-
tot küldök, annak a békének üzenetét, melyet m-
nyájunknak kell óhajtanunk s amely az igazságo-
szereteten és a renden épül fel. Azóta már több
megismételte a pápa rádió utján békeüzenetét, n-
jelölve az „igazságos nemzetközi béke” feltételei-
csalhatatlan alapelveit.

Az idén a pápa koronázása évfordulóján ve-
cikk jelenik meg az „Osservatore Romano”-ban, a
többek között ezeket olvashattuk: „a hadvi-
felek célja a háború megnyerése, a Szentatyja cé-
a béke megnyerése!” — Valóban ezért dolgozik
ezért imádkozik a pápa: a világ békéjéért. Azért
Piusnak, a mai idők Péterének, aki a népek száma
Krisztus képviselője, „pápa ünnepe”: tisztele-
dícsőség, mert az elhagyott emberiségnek az iga-
gosság és a béke szavát hozza el. (— E.—)

— Egymilliónál több munkanélküli az Egye-
Államokban. Madridból jelenti a Német Távi-
Iroda: Newyorkból érkezett közlés szerint annak ö-
nére, hogy az amerikai hadiparban teljes üzemi-
dolgoznak, csupán háromszáz ezer munkanélküli
pott elhelyezést. Jelenleg egymilliónál is több a
nyértelen munkások száma az Egyesült Államok-
ban.

— Haragjában megölte munkástársát, Gr-
riu Jonel galati munkás még 1938 november elején
összevesztette Toida Alexandru nevű munkástársá-
aki pofonította. Ez annyira felháborította, h-
Toida után dobott egy bárdot, amely fején talált
munkást. Olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy
videsen meghalt. A galati törvényszék egy évi fogla-
ra és 150.000 lei kártérítésre ítélte Grigoriu Jon-
aki felelősséget jelentett be. Az ítéletből a fogházt-
tetést jóváhagyta, de a kártérítés összegét hetven-
leire szállította le.

— A „fiaskó” szó, mely kudarc értelmében n-
zetközi szó lett, rokon a „flaska” szóval és eredeti-
üveget jelent. A régi vándorszínpadok közönsége a
kötél színészek nyakába babérkoszoru helyett üve-
göszölgést és innen kapta az olasz „fiasco” szó a
dare jelentését.

— Kik kaptak Budapesten színháznívítási er-
délyt? A magyar főváros polgármestere most má-
alá az 1942—1943. színiévadra szóló színháznív-
engedélyeket. Ezek szerint a Fővárosi Operettszín-
zat Fényes Szabolcs, az Új Magyar Színházat Báry
Róbert, a Vígyszínházat Harsányi Zsolt, a Madár
Színházat Pünkösti Andor, a Kisfaludy, az Erzsé-
városi és a Józsefvárosi Színházat, valamint a Máris
parkszínház helyiségét Erdélyi Mihály, a Margit-
geti Szabadtéri Színpadot Podmaniczky Félix b-
kapta meg.

Bérmaajándékok

gazdag és asztékban és legutányosabb

Utwinyancz Gézy

óraműves és ékszerész cégnél Timisoara

I. C. Brătianu-teren (a rom. kath. püspök-
palotában, Rabong és Schneider mellett)

Arany lapgyűrűk és ékszerek, ezüstláncok, ch'nae' d'or
naga órák, cizom'arkák és szőnyögek. Veszek bri' h-
ékszer és tört aranyat. Javítások jótállás mellett

— **Antonescu tábornagy-államvezető válasza** a prefektus üdvözlő táviratára. Május 10. ünnepalkalmából Birescu Nicolae dr., Timis-Torontal prefektusa üdvözlő táviratát intézett Antonescu tábornagy-államvezetőhöz. Az államvezető válaszára a következő táviratban válaszolt: Szívvel és tisztelettel köszönöm mindenkinek a Május 10. ünnep alkalmán nyilvánított érzelmeiket és meleg buzditásomat, amellyel a nemzet szolgálatába állított munkára és hűségére. Antonescu tábornagy.

— **Pünkösztől bányai lét a timisoarai református templomban.** A pünkösztől ünnep alkalmából az Urasszonyjáról kellő és minél teljesebb előkészületekkel egy a templomban, mint a gyárvárosi imaházban minden délután 6 órakor bünbűnözési istentisztelet lesz bibliamagyarazzal. A templomban a magyarra fordított sorrendje a következő: Hétfőn: A Szentlélek. Kedden: A tekintetben feddő Szentlélek. Szerdán: Az igazság tekintetében feddő Szentlélek. Csütörtökön: Az ítélet tekintetében feddő Szentlélek. Pénteken: Az igazságra vezérlő Szentlélek. Szombaton: A békességre vezérlő Szentlélek.

— **A mozgósított háztulajdonosok a visszacsatolási kölcson jegyzése alól mentesülnek,** de kötelesek a háztulajdonosok a visszacsatolási kölcson jegyzésénél megjelölni a háztulajdonosok egy-egy részét, akik az eskütételre nem jelentkeztek. A timisoarai ügyvédi kamara ideiglenes bizottságának elnöke Fehér Kristóf dr. és Gabriel József dr. ügyvédek nevezték ki.

— **Magyar gyermekek első áldozása.** Ma, vasárnap reggel nyolc órakor lesz Timisoaran a gyárvárosi plébániatemplomban a magyar gyermekek első szentáldozása. Az ünnepséget Rech K. Géza apátplébános vezeti. Délután 5 órakor az elsőáldozók tiszteletére lesz a zárdaiban, majd este 7 órakor a plébániatemplomban az elsőáldozók és a felnőttek kegyelmi fogadalom-megújítása. Az ünnepséget Rech K. Géza apátplébános vezeti. A józsefvárosi plébániatemplomban reggel nyolc órakor a magyar leányok első szentáldozását tartják; az ünnepséget vezeti György hittanár. Este negyednyolc órakor a városi keresztségi fogadalom-megújítása a plébániatemplomban.

— **Olcsvári Bertalan dr. távozása.** Olcsvári Bertalan dr., a Timisoarai Első Takarékpénztár igazgatója, a közeli jövőben elhagyja városunkat és Bucurestiben vezető állásba lép. Bertalan dr. tanúsított az irodalom és a sport iránt is. Sok sikeres verset írt. Olcsvári távozása veszélyes jelent nemcsak pénzintézetének, amelynek fűrdhatatlan tisztviselője volt, hanem városunk társadalmi életének is.

— **Megjelent a „Kirchenblatt.”** A „Sonntagsblatt” című katolikus lap, amelyet Wetzl György titkárság szerkesztett, egy idő óta már nem jelenik meg. A „Kirchenblatt” címen jelent meg lap, amely első számát a pápai jubileumnak szentelte.

— **Felvételi vizsga a timisoarai piarista liceum első osztályába** június 1-én, hétfőn reggel 8 órakor lesz a Liceul Comercial, I., Bulev. Diaconovici Loga Nr. 1. I. emeletén a román nyelvből és a számtanból. A vizsga díja: 110 lei. Előzetes jelentkezéseket minden nap elfogad az iskola igazgatója, I. ker., Piata Ionatru 1. földszint, a benyújtott keresztlevelel, születési bizonyítvány, iskola bizonyítvány, állampolgárság és újraoltási bizonyítvány alapján.

— **Anyakönyvi hírek.** A timisoarai anyakönyvi hivatalban a következő bejegyzések történtek: Születtek: Hartl János városi vállalkozási tisztviselő leánya, Herczog Ferenc pénzügyes fia, Abert, Sabadus Iuliu állami tisztviselő fia, Mircea, Kelemen István ügyvezető fia, István, Banlescu Nicolae UDR-felügyelő fia, Nicolae. Házasságot kötöttek: Simion Petru munkás és Ilincar Marta, Vlavin Petru és Kecskés Mária, Teodorescu Paul főhadnagy és Golumba Dorina, Klucuz Lajos kereskedő és Utvinyanc Katalin, Freiwilling Ferenc lakatossegéd és Silberberg Ibolya. Meghaltak: Lazar Sofia 63 éves, Gabor Balazs 46 éves, Balazs Károly 37 éves cipész.

— **Az árvíz tízezer házat pusztított el Magyarországon.** Budapestről jelentik: A belvíz és árvízszerecséltenségek következtében Magyarországon eddig beérkezett jelentések szerint mintegy tízezer lakóház pusztult el és harminchat-ezer ház rongálódott meg. A belvízkárosultak támogatására a magyar kormány husz millió pengőt bocsátott az országos társadalmi felügyelőség rendelkezésére.

— **Felhőszakadás és jégeső.** Tarnaveni környékén, a szomszédos községek határában hatalmas felhőszakadás és jégeső volt, amely jelentős károkat okozott.

— **Magyar nyelvű szentbeszéd** lesz ma, vasárnap Timisoaran: a székesegyházban este 7 órakor, a májusi ájtatossággal kapcsolatban, mondja Bojhos Mihály hittanár. A pápa a történelemben címmel. Az erzsébetvárosi plébániatemplomban délelőtt 9 órakor P. Ágoston szalvatoriánusrendi szerzetes mond, a pápai jubileummal kapcsolatban, magyar és német nyelvű ünnepi beszédet, este 7 órakor pedig, a pápai ünnepség P. János szalvatoriánus német és magyar nyelvű szentbeszédet. Holnap, hétfőn este negyednyolc órakor a józsefvárosi plébániatemplomban Heber János dr. püspöki titkár mond magyar szentbeszédet, a májusi ájtatossággal kapcsolatban.

— **Betörés a déli szímet alatt.** Tarnaveniben a déli órákban betört a Bartha Sándor szabóüzletébe. Az ajtót álkulcs segítségével nyitotta ki, majd az üzletben feltörte a pénztárfiókát és mintegy tíz-nyolc-huszezer lei készpénzt magához véve, elmenekült. A betörést a tulajdonos a délutáni üzletnyitáskor vette észre és nyomban jelentést tett a rendőrségnek, amely megindította a nyomozást.

— **A vonat beleszaladt a birkanyájába.** A Blaj-Coroi között közeledő esti vonat a Tarnava Mica megyei Sauca község közelében a nyílt pályán juhokat és bárányokat gázolt el. Megállapították, hogy a juhász a töltés mentén lefeküdt és elaludt. A felügyelet nélkül maradt juhnyáj egy része a sínek közé tévedt. A vonat mintegy husz juhot és huszonöt bárányt ronsolt össze.

— **Adományok.** P. Zsófia lapunk kiadóhivatalában a dr. Kakuk napközi gyermekotthon számára 200 leit adományozott. Várna Ödön erdőfőtanács elhunytára való megemlékezéssel koszorúmegváltás címen Iucika lapunk kiadóhivatalában a dr. Kakuk napközi gyermekotthonnak 500 leit adományozott.

— **Rosszul megy Jack Dempseynek.** Jack Dempseyt, a világ egykori boxprimadonnáját is elérte a primadonnák sorsa. Bár annak idején csak Tunney elleni mérkőzése is 2,685.660 dollárt jövedelmezett neki, olyan szűkös viszonyok közé került, hogy „noxicirkuszában” a pénztár mellett is magának kell ülnie.

— **Gyermekek kötelező himnlőltása Timisoaran.** A timisoarai városi főorvosi hivatal közli, hogy a gyermekek kötelező himnlőltását és újraoltását az alábbi sorrendben végzik: Az első egészségügyi körzetben Todan Iosif dr. a belvárosi Libertatii-tér 4. szám alatti orvosi rendelőben május 23-án reggel 9 órakor, a második egészségügyi körzetben Selegianu Liviu dr. a gyárvárosi Cantacuzino 6. szám alatti orvosi rendelőben (a rendőrség udvarán) május 26-án reggel 9 órakor, a harmadik egészségügyi körzetben Paula Horia dr. a gyárvárosi Simion Banuti-utca 9. szám alatti állami elemi iskolában május 26-án délután 3 órakor, a negyedik egészségügyi körzetben Bentila Ioan dr. a gyárvárosi Titu Maiorescu-utca 6. szám alatti állami elemi iskolában május 22-én délután 5 órakor, az ötödik egészségügyi körzetben Banfi Stefan dr. és Bosica Ioan dr. az erzsébetvárosi Lahovary-tér 3. szám alatti állami elemi iskolában május 23-án délután 3 órakor, a hatodik egészségügyi körzetben Minc Remus dr. és Maior Ioan dr. a józsefvárosi Lancu Vacarescu-utca 1. szám alatti orvosi rendelőben (a rendőrség udvarán) május 22-én és 23-án délután 4 órakor, a hetedik egészségügyi körzetben Ratiu Eugen dr. a mehalai Avram Iancu-téri állami elemi iskolában május 27-én délután 2 órakor, végül a nyolcadik egészségügyi körzetben Iluta Teodor dr. a mehalai Plavosin-utcai állami elemi iskolában május 27-én délután 2 órakor végzik az oltást. Azok a szülők, akiknek gyermekét magánorvos már beoltotta, vagy betegsége miatt nem oltatható, erre vonatkozólag magánorvosi bizonyítványt kötelesek bemutatni. Az oltáson való jelentkezés kötelező.

— **Nős embert választottak püspöknek Japánban.** A japáni ortodox egyház, — melynek több ezer híve van, főleg Mandzsukóban és a Szibériával határos területeken, — nemrég új alkotmányt hozott. Az új alkotmány szerint az egyháznak csak japán nemzetiségű püspök lehet. Ezért az eddigi orosz származású főpásztor lemondott tisztségéről és helyébe Tokió első keleti püspökét választották meg, mint első japán görög keleti püspököt. Tekintettel arra, hogy a választott nős ember ortodox püspök pedig csak nőlen lehet, házasságát felbontották és felesége kolostorba vonult.

Fej és fogfájás ellen
NOVOCALM

— **Elhunyt matróna.** Özvegy Maszalts Lajosné született Kevitzky Jusztina, gyárvárosi lakosné nyolcvan éves korában meghalt. Temetése ma, vasárnap délután félöt órakor lesz a gyárvárosi temető kápolnájában.

— **Anna főhercegné nyolcadik gyermekének a pápa a keresztapja.** Budapestről jelentik: József főherceg felesége, Anna főhercegné a budapesti Burger-klinikán fiúgyermeknek adott életet. A főhercegi párnak ez a nyolcadik gyermeke és negyedik fiúgyermek. Keresztapjának XII. Pius pápa őszentségét kérték fel.

— **Galatiban kitiltották a zsidókat a kávéházból.** Galatiból jelentik, hogy a város rendeletileg megtiltotta a zsidóknak a kávéházakba való belépését. Mindazokat, akik vétenek a rendelet ellen, hat hónapra táborba utalják és bíróság elé állítják a közrend elleni izgatás miatt. Azokat a kávéházakat, amelyekben zsidókat találnak három napra bezárják. Második esetben megvonják az engedélyt a tulajdonostól és hadbíró elé állítják hamis hírek terjesztésének közreműködése miatt.

— **Doktorráadvetés.** Biró Sándor kolozsvári tanárt a Pázmány Péter Tudományegyetem summa cum laude doktorrá avatta.

— **Történelmi előtti sör.** Oberflacht mellett egy alemannisban poralakura száradt árpasört találtak, melyet annak idején a halott számára helyeztek a sírba, ha megvilági életében se legyen kénytelen nélkülözni a kedvenc italát. A többezer éves sör készítéséhez mézet is használtak.

— **Be nem jelentett zsidó-javak lefoglalása Bulgáriában.** Szófiából jelenti a Stefani iroda: Megállapítást nyert, hogy több zsidó kivonta magát a vagyonbejelentési kötelezettség alól; ezért a bolgár pénzügyminiszter elrendelte, hogy a be nem jelentett zsidó ingatlanokat és javakat az állam javára kobozzák el. (Rador).

Ügyeletes gyógyszerárak

Vasárnap, május 17-én Timisoaran a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: A Belvárosban az Unirii-téren levő Ionescu-Heyer gyógyszerár, Gyárvárosban a Stefan cel Mare-uton levő Jahner gyógyszerár, Erzsébetvárosban a Miron Costin-utca sarkán levő Bianu gyógyszerár, Józsefvárosban a Preyer-utcaiban levő Neurohr gyógyszerár, Mehalában a Corvin, Fratelian a Panajoth és Freidorfon az Eremici gyógyszerár.

Hétfőn, május 18-án Timisoaran a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Belvárosban a Libertatii-téren levő Hügel gyógyszerár, Gyárvárosban a Badea Cartan-téren levő Maszalts gyógyszerár, Erzsébetvárosban a Lahovary-téren levő Cristea gyógyszerár, Józsefvárosban a General Dragalina-téren levő Csillag gyógyszerár, Mehalában a Corvin, Fratelian a Panajoth és Freidorfon az Eremici gyógyszerár.

Mozi

— **Fráter Lóránd élete** film. Budapestről jelentik, hogy a nagy magyar nótaszerzőnek, Fráter Lórándnak életét filmre dolgozták és a jól sikerült darabot egyszerre több budapesti filmszínház tűzte műsorára. A darab címszerepét Páger Antal játssza. A női főszerepét Tőkés Anna alakítja.

— **Magyarország filmexportálása.** Ebben a szezonban Olaszország, Horvátország pedig 20 magyar filmet vásárolt különböző magyar filmgyáraktól. A magyar filmpar még más államokkal tárgyalásokat folytat magyar filmeladások ügyében.

Vasárnap és hétfőn Timisoaran a mozik műsora a következő: Apollo: Tengerész bajtársak. Capitol: Jakkó, a cirkusz gyermeke. Thalia: A szevillai csillag. Corso: Csipkerózsika. Fratelia: Anvasziv, Roxy mozi (csak vasárnap): Fel a fejjel, Johannes.

ÉLETÜNK

Esetem a tejsavas erjedéssel

Körmoly szó a tollforgató emberekhez és a népművelés iránt érdeklődő minden rendű és rangu magyarokhoz

Ilyen cím után a női logika törvényei szerint nem lehetkezhetik más, mint hogy bevezetesként a „kalendárium”-ról elmélkedjem. — Abban az időben, mikor még nem jutott el a nép alsó rétegéig, hanem még a középosztály egyrészenek is kizárólagos olvasmánya volt, a „kalendárium” kulturértéket képezett. A nyomtatott betű erjedésével nemcsak jelentősége, hanem szíve is csökkent. Azok a naptárak, melyeket az utóbbi időben a kiadói élelmesség a jámbor népre szánt, enyhén szólva is csekély kulturértéket képviselnek. Ezért örvendetes tény az hogy most, mikor beállt a szenvedni, könyvnapjainkat közösségi eseményeink adták ki s így népünk ismét kulturális naptárakhoz jutott.

Kétféle is vettem. Meglepett gazdag, értékes tartalom. Persze először azt olvastam el belőlük, ami a legérdekesebb. Így jutottam el a táplálkozásról szóló fejelethez. A mondathoz: „Ma már nyersen esszük tejsavas erjedésen átment zöld paradicsomot, murt, zellert, karfiolt, zöld babot, (bolgároktól került ki). Hm! tejsavas erjedés? Nézzük csak, hogy is van. Olvasom tovább, de biz az már másról szól. Persze az író alapos részletességgel magyaráz mindent. Például a husleves főzésénél — a szószára is megtanít. Aztán látom, hogy a bolgároktól került tejsavas erjesztés bizonyosan olyan, hogy még az a paraszt asszony is tudja, aki husleves sem tud főzni. Nem akartam tudatlan maradni. Megkérdeztem egyik barátomtól. A kérdésből

körkérdés

Összes barátomhoz, ismerős gazda-asszonyokhoz. Azán sor került egy vegyész-mérnök, egy kémia-professzorra, de bizony a bolgároktól került módosítást egyik sem tudott. A kérdéskörödet is abba kellett hagynom, mert egy orvos-barátom, mikor mintha bevezetés nélkül nekiszegtem a kérdést: — „Él-e már tejsavas erjedésen átment karfiolt, zöld babot nyersen? — rögtön a pulzusom után nyúlt. Nem annyira mégsem engedem a dolgot.”

Olvasóim bizonyosan épen úgy mulatnak a tejsavas erjedéssel vívott hiábavaló küzdelemben, mint barátom. Pedig inkább tragikus ez, mint komikus. Tragikus az, hogy a népek szánt felvilágosító, tanító nevelő írásokban olyan dolgokat adnak, amelyet a középiskolát végzett nő, egy vegyész-mérnök, egy kémia-professzor és más megmozgatott emberek soha nem tud a gyakorlatban hasznosítani. Hát még egy paraszt vagy munkás asszony! Épen olyan tragikus ez, mint az mikor a nép számára írt dolgokban a paraszt magyarozgatnak neki, amit dud, sőt talán olyan tud, mint aki írta. Példáért nem kell mesze mennünk, maradhatunk a táplálkozásról írt fejeletről, amelyben ilyesmiket olvashatunk: „A kuktalászt s a krumpli nagyon könnyen és hamar készíthető étellé”. „A disznózsír ma nagyon nehezen megszerezhető áru”. „A zsírt könnyű eltartani”. „A jó és értékes tápszer (— de persze nem táptétkéért, hanem —) mert könnyen elkészíthető nagyobb előkészület nélkül”. Ezek mind olyan dolgok, amelyekre

a nép egyszerű asszonyát

eg kell tanítani. Például erre is: „A hus félig-meddig káros cikké lesz”. e vigasztalásul legyen mondva: „A gyárosi polgár szokványos ebédjét: szelet krumplicsal, káros nekünk követnünk”. De az titok marad, hogy miért. És azt hisszem, sok paraszt asszony előtt megmarad a „szelet” is. Ezzel szemben megtudja, hogy „A savanyított káposzta jóízű eledel”. Sőt megtudja azt is, hogy „Szirma Antal Hungaria in a szabó című munkájában 140 év előtt már egekig beszélt a káposztát”. De azt nem tudja meg, hogy miért kell neki tudni. Előtte is titok maradt a káposztaság után is, hogy ha valaki a táplálkozásról a nép számára, akkor miért az élelmiszer-cikkeket sorolja fel ahelyett, hogy a helytelen táplálkozás káros következményeiről beszélne és a helyes táplálkozásra tanítana. — Ezt nem tudom, de azt tudom, hogy nem az író hibás ebben, hanem az a kiforratlan, zavaros, értelem nélküli mozgó fogalom, amely nemcsak a közéletben, hanem az írók, szerkesztők, kiadók tudatában is a népi irodalomról él.

A táplálkozásról szóló cikk szemléltető példája a cselekednek a zűr-zavarnak. Egyszer olyan ismereteket tételez fel a népnél amely a művelt középosztálytól sincs meg, máskor olyan tudatlannak tartja, mint a dedós gyermeket. Nem azt írja, amit kellene, amire

szüksége van a népek, ami hasznos lenne neki. Nincs célja az írásnak, nem akar hatni, meggyőzni, tettele birta és ezzel a nép szellemi vagy anyagi állapotán

Valamit javítani.

Amilyen ez a nem épen kiméletes bírálat tárgyává tett cikk, olyan a népi irodalmunk. Hogy az is emlígye ezt, aki a népek szánt írást nem vesz a kezébe, egy nagyon szemléltető összehasonlítást teszek. Az ariusista Minerva által népművelő célból kiadott, illetve összeállított népkönyvtár két füzetéről van szó. Az egyik arról szól, hogy milyen könyvet adjunk a gyermek kerébe. Mintha a népnél csak az volna a baj, hogy nem tudja, milyen könyvet adjon gyermekének, nem pedig az, hogy nem tud könyvet venni a gyermeknek, nemcsak olyan drága, de jó könyveket, mint amilyeneket az a füzet ajánl, hanem értéktelen, olcsó dolgokat sem. — Tehát ez a füzet nem jelent értéket a nép számára, mégis benne van a népkönyvtárban. Erdemes megjegyezni, hogy tényleg a legjobb, legértékesebb ifjúsági könyveket sorolja fel, amelyeket nemcsak a nép gyermeke, de a középosztályi felnőttje is élvezettel olvashat. — A másik könyvecske „Néhai valójó Mátyás király”-ról van írva, illetve vágva jó 50 év előtti elemista olvasókönyvekből. Sőt ha nem tévedek az egyik rész Rózsa Sándor, Ubrik Borbála stb. féle füzetből van ollóva. Milyen véletel! Egyszer a nép gyermekei, ifjai számára ajánlanak olyan

Anyanyelvünk

Hány szó van a magyar nyelvben

A szókincs nagysága a nyelv tudományának az a kérdése, amely mindig érdekelt a laikus közönséget is, vitás vagy éppen megoldhatatlan volta miatt, akár az örökmozgó és a kör megismerésének problémája. Másokat gyakorlati szempontból izgatott a dolog: hány szót kell megtanulni, hogy egy idegen nyelvet „perfektl” tudjanak?

A nyelvek szókincséről általánosan ismert számadatok Müller Max, híres oxfordi nyelvudostól származnak, aki elsőnek foglalkozott alaposabban a kérdéssel. Müller szerint a múlt század végén egy egyszerű angol beírni egész életében 300 szóval s egy művelt angol sem használ 3—4000 szónál többet. A hieroglifák tanúsága szerint az egyiptomi bölcsek számára elég volt 653 szó. Shakespeare pedig a világhíradalom leggazdagabb nyelvű írója összes műveiben 15.000 szót használ.

A dolog egyszerűnek látszik: meg kell számolni valamely nagy szótár szavait. A Czuczor-Fogarasi készített Magyar Nyelv Szótárában 110.000 szó van, az Akadémia Címző-jegyzékében (amely hét nagy szótár anyagát tartalmazza) 122.000. Ezek alapján Tolnai 100—180.000-re teszi nyelvünk szókincsét. Némi később a nemzeti hűség is vezette ebben az első megállapításában, mert később, mintha elhamarkodottnak érezte volna, tudás aggályoskodással leszállította ezt a számot 150.000-re.

Bátran kimondhatjuk hogy Tolnai indokolatlanul félt a túlzástól, becslése mennyi a valóság alatt marad. Nem árt tehát elejét venni az ő nyomán esetleg meggyökerező téves közhitnek.

Sem a Czuczor-Fogarasi, sem a Címző-jegyzék nem tarthat igényt a teljességre. Az utóbbi id. Szily Kálmán egyenesen azzal a céllal állítja össze, hogy a gyűjtőmunka segédeszköze legyen, kiindulópont a további kiegészítéshez. Ezt címe is elárulja. Nem tartalmaz természetesen minden képzést és összetételt, hiányzik belőle a nyelvtudás, mesterségek szókincsének jórésze, a régi magyar nyelvi sok elavult vagy kihalt szava. Ezek a csoportok külön vaskos köteteket töltenek meg, épúgy mint a nyelvújítás számkötetesei. Ha hozzávesszük ehhez még azt, hogy minden társadalmi rétegnek, foglalkozási ágnak megvan a maga külön szókészlete (tolvaj-, diák-, katona-, sportnyelv), az anyag hatalmasan megnövekszik. A nyelv különben is folytonos változásban van, mint minden élő szervezet: sok szó elhal, kivész a használathól, helyükbe újak keletkeznek, mások jönnek életbe. Ez a megújulás mindenesetre gazdagodást je-

könyveket, amelyek a középosztály felnőttjének is jó. Máskor meg a nép felnőttjei kezébe olyan könyvet adnak, amely már 50 évvel ezelőtt is gyermekolvasmány volt. Hozzá még annak a népek adják, amelyről épen az imént tételezték fel olyan műveltséget, hogy mikor gyermeke számára könyvet akar venni, előbb egy idevonatkozó jótanácsokat osztogató füzetet tanulmányoz át, hogy fia, lánya kezébe tényleg a legmegfelelőbb könyvet adhassa.

Hát ami igaz, az igaz. Nagyon hasznos az ilyen

tanácsadó könyv.

Lám, például az a kukoricatermelő gazda, aki nem rest a tanácsadó könyveket forgatni, a jótanácsokat követni, amint egy gazdasági lapból olvasom, kétszer, kétfélszer annyi termést takarít be azonos földdarabról, mint az, amelyik nem kap a jótanácsot. Ilyen könyvek vannak a baromfi tenyésztéstől, a gyógyóvénnyel termelésig mindenféleképp. Csak kár, hogy épen a nép számára írók, a népi kiadványok kiadói részére nincsenek ilyen irányutató kézikönyvek. Pedig most, amikor hosszas vajudás után a „Magyar népkönyvtár” megvalósulás előtt áll, elkélne ilyen jótanácsokat adó könyvecske, hogy a termés ne olyan gyenge legyen, mint eddig, hanem adja a legtöbbet, legkülömbet, ami erőnkől telik, mert bizony népünknek nagy szüksége van rá. Ezért voltam bátor elretentő példákkl szemléltetni népi irodalmunk állapotát, fonákságait. Ha ezzel sikerül a másoktól is szorgalmazott jobbitáshoz hozzájárulni, az meg fog visgasztalni azért, hogy a bolgároktól származó tejsaverjesztési mód titok maradt számomra.

Balog Zsuzsanna.

lent. Ebből az óriási készletből természetesen csak egy elenyésző részét használt az egyén, a többi tartalékban marad, várva mintegy az alkalmat a felhasználásra. Nem egészen helyes azt mondanunk, hogy a pásztor vagy földműves sokkal kevesebb szóval él, mint egy művelt ember. A paraszti életnek sok olyan fogalma, szava van, amelyet a városi ember nem ismer és viszont. Ismert dolog különben, hogy a kezdetlegesnek tekintett társadalmak és népek nyelve a fogalmak kisebb számát az árnyalatok kifejezésének gazdagságával ellensúlyozza. Ezt bizonyítja a magyar népnyelv rokonértelmei szavainak nagy száma.

Ugyanaz a szó több fogalmat jelöl, több jelentése van (pl. ár, level, járás, stb.) Ez újabb nehezéget jelent a szókészlet számbavételénél; csak alak szerint számoljuk meg a szavakat vagy eltérő értelmét tekintve többször vegyem ugyanazt a szót? A szóképzés, de főképp az összetétel, amely az új szavak alkotásának legegyszerűbb módja, lépten-nyomon újabb alakokat szül. Ezeknek nyilvántartása ismét óriási, nehéz feladat. De bajos megvinni a nyelv határait az idegen nyelvek felé is. Vannak meghonosodott és frisebb idegen eredetű szavaink; az utóbbiakat, ha közháználhatunk, mint pl. spájz, pardon, felvegyünk-e a magyar szókincsbe?

Mindmennyi-vitás kérdés: a feltorolt szempontok figyelembevételével a nagy szótárak anyagának 3, 5 vagy 10-szeresét kell-e hát vennünk, hogy megkapjuk szavaink számát. Ha nem osztjuk is a túlzó felfogást, hogy a fogalmak száma végtelen s mivel minden fogalmat ki kell tudnunk fejteni, végtelen a szavak tömege is, bele kell nyugodnunk, hogy a szókincs véges, de terjedelmét még megközelítőleg is elgigá becsülhetjük fel. A szavakat még nehezebb megszámolnunk, mint az ég csillagait.

Koválovsky Miklós.

Futárindításunk

BUCUREȘTI-be hetenként egyszer,

TIMIȘOARA-ra NAPONKÉNT.

Bármilyen megbízást pontosan és lelkiismeretesen ellátunk a

RECLAMA

Hirdető Iroda, Arad, Eminescu 8. Tel: 17.11.

SZÖVETKEZETI ÉLELET

Szerkesztői üzenet helyett...

Még akkor is, ha néhány sorban lehetne válaszolni hozzánk intézett kérdéseire, még akkor is, ezt a módot választottuk volna.

Levelének tartalma röviden ennyi: Tulajdonképen mi értelme van a szövetségi mozgalomnak? Nem gondolják, hogy a szövetségi eszme terjesztésével a kereskedők és kisiparosok helyzetén rontanak? Engedje meg, a kérdést már vártuk. Nem öntől, hanem egy kereskedőtől vagy iparostól. És miután a kontradiktórium eljárástól nem lehet elzárkózni, az alábbiakban felelünk Önnek és a többi magyar kereskedőnek, iparosnak — és mindenkinek.

Mielőtt a lényeg taglalására térnénk, bevezetőül — captatio benevolentiae — kérjük, osszassa el aggodalmát abban a tekintetben, hogy a szövetségek károsan hatnának a kereskedelemre és iparosokra. Indokolatlan aggodalmát annak tulajdoníthatjuk, hogy — bocsásson meg — eddig még nem volt alkalmunk a maga teljes valóságában értékelni a szövetségi gondolat erejét. Kivételes értékre tarthat azonban számot sajátos viszonyaink között.

Mert mi a szövetség? Semmiestre sem csak néhány lelkes idealista törekvése a kisemberek anyagi jólétének és ezen a réven szellemi és kulturális színvonalának emelésére. A szövetség mint gazdasági életforma a tőkés gazdaság kialakulása után eddig előre nem látható szerephez jut majd. Már látom, hogy a válasz nem elégíti ki és felteszi a kérdést: No és? A kereskedő, kisiparos, tisztviselő, ipari munkás, mezőgazdasági termelő, egyszerűen a szellemi és fizikai dolgozók nagy közössége: a szövetségi eszme. A szövetségi különböző válfajában mindenki helyet kaphat mint eladó és vevő egyaránt. Ő mint kereskedő, más mint kézműves, a harmadik mint gazda, mindnyájan, Alapvető tétele a szövetségeknek, hogy a forgalmat — legyen az pénz vagy természetbeni javak — kis haszon ellenében bonyolítja le. Mijután nem hárszol egyéni érdeket, bátran megteheti, Persze, megjegyezhető, hogy a haszon mindig a legjobb serkentője az egyéni teljesítménynek. Nem is ezt ellenzi a szövetség, hanem ennek tul-

ságba vitt formáját, az üzérkedést. Meggyőződésem, még nem olvasta, hogy egy szövetséget vezetőségét spekuláció miatt a most sűrűn hallható táborba utalták volna. Látja, ha más előnye nem is lenne, már ezért is támogatásra és hozzá való csatlakozásra érdemes alakulat a szövetség.

Őn kereskedő, Vesz, elad, ebből él. Azoik közé tartozik, akinek mindig rendelkezésre áll a szükséges forgatóke? Tagja egy hitelszövetkezetnek? Ha igen, azonnal folyósítanak kölcsönt, méghozzá minimális kamat mellett. A kézművesnek pénz kell műhelye fejlesztésére, a kisembernek háza javításához? Kap a hitelszövetkezetből. Dehát hogyan érvényesül akkor? Egyetlen üzleti elve van: tagjainak kölcsönös megsegítése. A tag azért viszi be pénzt, hogy a hitelszövetkezet a másik tagnak — persze, kellő biztosíték mellett — kölcsön adja.

Folytassam? Ez csak egyetlen példa. Ugyanigy ez az elv az elhatároló a többi szövetségetnél is, legyen az termelő, fogyasztói vagy bármilyen más. És ne feledjük el, felekezeti iskoláink növendékeiből szövetséget létesítenek. Ugy-e még nem hallott az aradi Törpe-szövetkezetéről, a brassói „Zsugori”-ról, az aiudi Bethlen-iskolaszövetkezetéről és az alba-julianai Majláth-társzövetkezetéről? Pedig sok ismeretelésre érdemeset csináltak. Az aradi magyar elemisták szövetsége által kibocsátott váltót például „üzletképesnek” fogadták el.

Ez mind csak kikapott rész, abból az értékes munkából, amit a magyar szövetségek végeztek, végeznek és végezni fognak. És a gazdasági megszervezettség, — mert a szövetség gazdasági megszervezettséget tételez fel —, mennyi mindent hoz maga után! Megelégedettséget, ez viszont a házaságtól és gyermektől való tartózkodás megszűnését, a szellemi színvonal emelkedését, a népművelés elterjedését s még sok mást, amit ezek után nem is sorolok fel.

Ez a szövetség. És ha ezzel legalább Önt sikerült megnyerni a szövetségi gondolatnak, akkor — hiszünk — nem hiába írodtak ezek a sorok. (p. j.)

A nemzeti szövetségi intézet közgyűlése

Most tartotta közgyűlését Bucurestiben a nemzeti szövetségi intézet Mladenatz Gromoslav elnökletével. Az igazgatósági jelentés beszámolt az intézet elmúlt évi tevékenységéről, amely főleg a polgári lakosság élelmiszeikkel való ellátásában, a mezőgazdaság számára gépek és eszközök beszerzésében, a mezőgazdák részére vetőmag juttatásban és a gabona értékesítésben csúcsosodott ki.

Mladenatz Gromoslav elnök beszédében köszöntét fejezte ki Minescu Gheorghe vezérigazgatónak és a tisztviselői karnak végzett munkájáért. Minescu vezérigazgató bejelentette, hogy a nemzeti szövetségi intézet Bucurestiben két nagy közraktárt, egy gyümölcsiglyárt, Lugojon, Simerian, Alba-Julian és Burdujeniben egy-egy tejipari üzemet, Gurahonton, Craiovan és Tighinában egy-egy gyümölcsfeldolgozó gyárat épített.

A vásárlási visszatérítésről szólva megjegyezte a vezérigazgató, hogy erre a célra 30.000.000 leit irányoztak elő a tiszta jövedelemből. A számadások és mérleg elfogadása után a vezetőség megkapta a felmentvényt. A választások során az igazgatóságba Cretu Napoleont, a felügyelőbizottságban pedig Gu-cujana Pavelt és Mihailescu Iont választották.

A szövetségi mozgalom világszervezete

A szövetség emberbaráti gondolatából következik, hogy a különböző népeknek a földet behálózó szövetségei mindenkor és mindenütt ugyanazt az eszmét hordozták: a szövetségi egybetartozást.

Ez a gondolat vezette a világ szövetségeit már a modern szövetségi mozgalom kibontakozásának ták a szövetségek nemzetközi szövetségét. A szövetségi intézményeinek csatlakozásával megalapították a szövetségek nemzetközi szövetségét. A szövetségek nemzetközi szövetségén kívül gazdasági érdekösszegek előbrevitelére alakult Rómában 1907-ben a mezőgazdasági szövetségek nemzetközi szövetsége, majd 1924-ben huszonhat ország fogyasztási szövetségi szerveinek csatlakozásával a nemzetközi áruellátás megindítására a nemzetközi nagybeszerző szövetség.

A nő szerepének a szövetségi mozgalomban való jelentőségét bizonyítja az 1924-ben alakult nemzetközi szövetségi asszony szövetség. Végül pedig a szövetségi eszme egész világra kiterjedő tudományművelésére létesült Genfben 1929-ban a nemzetközi munkügyi hivatal szövetségi osztálya.

A SZÖVETKEZÉS, a Hangya szövetségi szövetség hivatalos lapjának május 1-i száma huszonnyolc oldalon jelent meg Fekete György szerkesztésében. A szövetségi betű erejével című vezércikkében a lap sikraszáll a szövetségi vezetőknek a szövetségi eszmetervezésben kívüli közösségi kulturmunka küldetése mellett. Beszámolt ad a lap Haller István gróf, a Hangya-szövetség elnökének brassói iskolaszövetségi látogatásáról, a tejtermelés fokozásáról; ezenkívül hírek és hivatalos körlevelek egészítik ki a főlapot. A tizenkét oldalas Szövetségi Család melléklet anyáknapj tartalmával élvezetes olvasnivaló. A Kicsi Szövetségek melléklet három iskolaszövetkezet munkájáról, illetve alakulásáról ad hírt. Számos vers, elbeszélés, folytatásos regény és szindarab teszi változatossá még a neololdalal mellékletet. A szövetség megrendelhető a következő címen: Anud Federala de Cooperative „Furnica”.

Szövetségi lexikon:

Fogyasztási szövetségek

Azokat a szövetségeket, amelyek a céllal alakulnak, hogy a közvetítő kereskedelem kizárásával, a fogyasztók megszervezésével és vásárló erejük egyesítésével a tagok részére a nagybani vásárlás előnyeit biztosítsák, azokat háztartási és egyéb szükségleti cikkekkel minél jobb minőségben és minél olcsóbban ellássák, fogyasztási szövetségeknek nevezzük.

A gazdasági életben a fogyasztás állandó, megszokott nélküli vérkeringést jelent. Mindenki fogyasztó, egy a szegény, mint a gazdag. A háztartási és gazdasági szükségletek beszerzéséről mindenkinek naponta kell gondoskodnia. Ahol nincsen fogyasztási szövetség, a közönségnek olyan árut kell vásárolnia, amit a magánkereskedelem megszab.

Ezen a helyzeten kíván segíteni a fogyasztási szövetség, amely a modern szövetségi mozgalom alapformája. A szövetségi gazdasági rendszer központjában a fogyasztási szövetség áll és eme rendszer életképes volta a többi szövetségeknek a fogyasztási szövetségek menetébe való bekapcsolódásától függ.

A fogyasztási szövetségek kitűzött céljaik megvalósításával a fogyasztók óriási tömegeknek érdekeit szolgálják. A fogyasztási szövetségek lehetővé teszik a közvetítő kereskedelem kizárását, mert áruknak legnagyobb részét közvetlenül a termelőtől szerzik be és pedig nagy mennyiségben, ami biztosítja olcsóbb voltát. Tekintve, hogy a szövetséget maguk a fogyasztók összessége alkotja, igyekszik olcsó ár mellett is a legjobb minőségű árut beszerezni és áruba bocsátani. Mivel a fogyasztási szövetségek nem nyereszkedési céllal alakulnak, az elért üzleti felesleg nagyobb részét év végén vásárlási vissza-

térítés alakjában visszajuttatják a tagoknak. A vásárlási visszatérítés összegét a tag vásárlásainak arányában, tehát a legelőkeltebb szövetségi igazságság alapján állapítják meg.

Tekintve, hogy a nem társult fogyasztók üzlet rész befizetéssel nem járultak hozzá az áruk beszerzéséhez szükséges tőkéhez és nem viselik az üzlet fentartásával járó kockázatot, ezek az eredményben sem részesülhetnek, tehát számukra visszatérítés sem jár. Ha nem is közvetlenül, ők is részesülhetnek a fogyasztási szövetségek által biztosított más előnyökben, mint amilyen az áruzsora letörése, a szövetségek árszabályozó hatása, a tiszta, egészségi kívánalmak szigorú betartásával való árukezelés. A fogyasztási szövetségeknek kétség kívül ellenében történő árusításában megbecsülhetetlen nevelő erő van, mert az üzletmenet biztonsága mellett a fogyasztók tömegeit takarékos és megdöntött bevásárlásra neveli.

Általános jelentőségüknek fogva a fogyasztási szövetségek az egész földön el vannak már terjedve. Igazi hazája Anglia. Az angol fogyasztási szervezet szinte az elképzelt határáig jutva ma már áruszükségletének javarészt saját szövetségi gyáraiban, üzemeiben és saját termelő területén állítja elő, illetve termeszti. A fogyasztási szövetségek külön fajtát képezik a szövetségi kenyérsütődék. Igen nagy jelentőséggel bírnak a nagy városok háztartó szövetségei. Villamossági, vízvezetési és telefonhálózati, szálloda-, vendéglő- és étterem-, üdültelel-, gyógyvesztár- és kórházzszövetkezetek is vannak, amelyek mind a szövetségi mozgalom sokoldalúságát bizonyítják.

Felhívás

„Corvin” Általános Hitelszövetkezet tagjaihoz. Mélyen tisztelt tagjainkat értesítjük, hogy az 1939, 1940 és 1941 éveket illető

OSZTALÉKOK

kifizetését megkezdjük. A kifizetéseket pénztárunk naponta 9—13 óra között eszközöl. Kérjük tagjainkat, hogy különösen az 1939 évet illető osztalékokat mielőbb felvenni sziveskedjenek, mert ellenkező esetben azok kifizetése a szövetségi törvény 25. sz. rendelkezése értelmében — elévül és mint olyant a tartalékalaphoz fogjuk csatolni.

„CORVIN” Általános Hitelszövetkezet Igazgatósága.

Minden családban legalább egy
„HANGYA”
 üzletrész!

Egy üzletrész 1000 lei, részletekben is törleszhető, beirattási díj 50 lei. Üzletrészjegyzés naponta, vasárnapokon is d. e. 9—12 óráig.

„Furnica-Hangya”
 Fogyasztási Szövetség
 Timisoara I., Bul. Regina Maria 8

Helyezd el készpénzedet
 betétként, kamatra a

„CORVIN”

Hitelszövetkezetmel, Timsoara I.,
 Bulevardul Regina Mar'a 8 szám

Gondolj arra, hogy a te fölös pénzedből támogatniuk megszorult tagjainkat ma engem, hoinap esetleg téged.

Segítsük egymást!

G Y E R M E K V I L Á G

Ne bánts a madarat!

Arva az a falu,
ahol ficseregve
nem suhan bársonyos,
villásfarjú fecske.

S szomorú az a kert,
hol nem zeng rigófütyty
nem leng ott az ágon
lány virág, bohó rigó.

Ahol madár dalol,
áldás, élet fakad,
madár pusztítja el
a hernyót, bogarat.

Szeresd a madarat,
Neki köszönheted,
hogy a lombok között
alma, körte nevet.

Rossz gyermek az, aki
a madarat bántja,
tojását kiszedi,
fészékét megrongálja.

A madár az Isten
jókedve, mosolya.
Ne bánts az énekes
kis madárkát soha.

ÖLBÉY IRÉN.

TOBB NAP, MINT KOLBÁSZ!

Tőszomszédok Pál, meg István. Egyik zselér,
másik ispán. Pál udvarán pici ól van, — malackája
ott az ólban. No, nem olyan nagyobbacska, — csak
mint egy szép anya-macska.

Bezzeg, István udvarában valóságos palotában
van: a hízó: kettő, három, — mázsás volt mind már a
háron!

No, hogy től lett, disznót vágta, — ügyes bölleért
kiváltak a disznótör volt itt is, ott is. Pál a kevésből
kötött is! Ahány szegény arra tévedt, mind kapott kis
pömeléket: pár töpörtyüt, csepp szál hurkát, egy
s sült kolbászgyurmát, falat húst és hájas kiflit.
Boldus, árva ezt, azt mind vitt.

De az István udvarában öröknek ám kutyák
árman s elugatják, ki arra jár, aki egy pár falatra
ár! Szegény koldus, kopott árva előtt István háza
árva! Még mondja is csufolódva: — Meghiszem azt,
hogy jó vóna egy kis kolbász, egy kis hurka, ha csak
egy az égből hullna?!

— Kéne egy kis friss pogácsa? Sári néne, itt ne
léts rá a száját, úgy se adok! Már én ilyen ember
agyok!

— Kéne egy kis friss tepertő? Sohse lesse, öreg
ergő! Csoszogjon csak odébb innen. Nem adok én

semmit ingyen!

— Tágulj innen, te kis rongyos! Se jó falat, se a
csontos nem kerül a kosaradba; nem adok én semmit
abba! Csak kifelé, kinn tágasabb! Hus nélkül is meg-
fó a bab!

— István bizony elzavarja a sok szegényt jobbra,
balra. Őrzi a sok háját, máját, kolbászokat, szalonná-
kat s szítja a háznépet sebtén, ha egy pici zsir el-
cseppen!

Még a bölleér szól is neki. — Gazduram, de szükien
veti a jó-szót, meg a jó-tettet! Strázsál minden kis
zsircseppet!

— Mert van eszem — mondja István. — Azért
vagyok „módos” ispán! Amim van, nem osztogatom,
— magamat nem fosztogatom! Tudom, több nap van,
mint kolbász! Engem hiába is dorgálsz!

S István ispán lesi folyton: megvan-e a hus a
poicon? Nem fogy-e a sajt, a sonka? Az oldalas tán
nem csonka? A kolbásznak hiba nincs tán? Számolja
a fősvény ispán.

Böllérnek se ad kóstolót, kocsonyát, se másféle
jóf. Étlen-szomjan küldi haza:

— Néked elég volt a szaga!

Cselédeknek se ad semmit, még hurkát se, egy
szemernyit! — Ti már ugvis meguntátok, amíg itten
kavartátok! — mondja kurtán. — Elmehtetek. Nincs
szükségem tovább rátok!

Kutyáknak se vet kóstolót, se csontot, se más-
féle jót. Ehségükön ruttul nevet:

— Igyátok az abá-levet!

A macskák is hasztalanul miákolnak nyugtala-
nul, ugrálnak az ablakokra, — István őket csak ki-
dobja:

— Hus kellene? Hát még mit nem?! Számotokra
semmi sincsen! Ne járjatok nekem táncot! Majd
ihattok sonkapácot!

Hej, felzudul kutya, macska:

— Ily zsugori ez uracska?! Jó őrzőktől sajnál
csontot? Megbánja még ezt a dolgot!

Összesugnak estelente:

— Ne ugassunk! Legyünk csendbe! Ha tolvaj
jön, csak hád jöjjön! Meglapulunk majd a földön!

A macskák is tanácskoznak s még az éjjel dön-
tést hoznak:

— Nyau, mau, rossz a gazda! Ezer okot ad pa-
paszra! Nem fogjuk meg az egeret! Rágja csak meg,
amit szeret!

S ahogy mondják, úgy is tesznek. A kutyusok
lusták lesznek, éjszakánként ólba bujnak, — nem
piesszenek, meglapulnak! Tolvajt látnak? Elfordul-
nak! Nem ugatnak, nem mordulnak. A gazdájuk enni
nem ad. Mért bántsák a tolvajokat?! A tolvajok lám,
kedvesen fityyentenek s lopót kolbászt megfellezik,
karéj, sonkát dobnak nekik: — Egyetek, ti jó kutyus-
kák! S legyetek csak mindig lusták!

A cicák is így csinálnak, a padlásra fel se járnak,
— a fölüket is bedugják, a szemüket is becsukják, ha
az egér cincog vincog, — ők nem hallják! Iharera
nincs ok! Csak menjen be a kis egér, valahány kis
lyukon befér! Bujjék be a kőfalon át, rágja végig a
szalonnát! Így áll bosszút mind a macska, amiért nem
jött a májacska!

No, így telik hét a hétre, — István ispán kérde
végre Pál szomszédot: — No, szomszédom, dereka
már igen vékony! Tán kiürült már a kamra? Hja!
Én gondoltam magamra! Én tudtam: több nap, mint
kolbász! Ha jött a sok énenkórász, én biz őket el-
zavartam! Osztokodni nem akartam! Jöjjön csak át,
nézze kelmed: függ a sonka sonka mellett! Kolbász-

nek sincs egy szál hiba, — meg kell biz' ezt csodálnia!

S addig-addig noszogatja, átjön végül is Pál gaz-
da. István hangja gunnyal teli, míg vendégét tessé-
keli: — Gyerünk csak fel a padlásra! Ottan nézze,
ottan lássa: okos ember tartalékol; nem osztogat,
ugy, mint néhol!

Hát felmennek Uramfia! Mit kell Istvánnak lát-
nia: a kolbásznak fele sincsen! De törés van a kilin-
csen! Lányom van a padlás-porban, — s elhordták
a sonkát sorban! Szalonnának sincs sok haszna: az
egér kicirkalmazta! Oly szép mintát rágott bele:
csupa lyuk a husos fele!

István ispán kékül, sárgul a hatalmas bosszu-
ságtul:

— Hej, hol az a sok komondor? Mind lelövöm!
Haragom forr Hej, hol az a macskasereg. Őket a
tűz égesse meg! Itt tolvaj járt, egér rágott, — kipu-
szítottam a világot!

Pál szeliden vigasztalja:

— Szomszéd ur nem gondol arra, hogy ez Isten
intő szava? Az Ő titkos akarata! Kendet Isten meg-
próbálta s kend a próbát meg nem állta. Kendnek
Isten mindent adott, amit csak kért, — mindent ka-
pott. De amikor kendtől kértek: jöttek aggok és sze-
gények, kért a koldus, kért az árva, — kend az ajta-
ját bezárta! Őket onnan elkergette s mert a kéréssel
ezt tette, — a jó Isten, amit adott, azt kelmedtől
viss avette!

— Igazat mond, szomszéduram, — szólt az ispán.
— Én csakugyan ilyen fősvény, fukar voltam. Mél-
tányos, hogy meglakoltam. De ezután másképp leszen,
— megváltozom én egészen. Egy szegényt se küldök
én el szivtelenül, üres kézzel. Míg nekem lesz, — más-
nak is lesz! Minden derék ember így tesz!

Mert Isten is csak annak ad, ki szegénytől és ár-
vától könnyes kérést meg nem tagad!

K. Tóth Lenke.

Gyöngyvirág

Csilinge, az erdőn
a hósan gyöngyvirág,
csak azt csilingeli:
jaj, de szép a világ.

Jaj, de szép a világ,
mikor tavasz támad,
mikor zengő zöld lomb
borítja a fákat.

Mikor madár dalol
a kék magasságyan,
mikor látható szél
dudorászat lágyan.

Jaj, de szép a világ
sugaras tavasszal,
mikor, Uram, minden
csak Téged magasztal.

IRÉN, néni.

MARISKA ÁLMA

Az éjszaka álomban
Felhők között jártam,
Kerestem az ég kapuját
És rá is találtam.
Kopogtatam s be engedtek...
Két ragyogó angyal
Hófehérben állott ottan
Tündöklő szárnyakkal.

Majd egy másik kis angyal jött
S kézen fogott engem,
Mindig beljebb, beljebb mentünk
Az ég szép kertjében.
Ugy ragyogott minden ott bent
A szemem káprázott,
Annyi szépet, ami ott volt,
Még senki sem látott.

A réteken milliónyi
Virág illatozott,
A fákon meg aranytollú
Madársereg dalolt.
Az illatos puha fűben
Kis bányák játszott,
S a vakító fényességben
Pillangóraj szállott.

Összejártam az ég kertjét
S annyi szépet láttam,
Hogy a földön illyesmiről
Még nem is hallottam.
S miután mindent megnéztem
Lassan elindultam,
Szálltam a felhők közt míg a
Földre lejutottam...

S reggel mikor felébredtem
Olyan nagyon bántott:
Mert hogy én az égben jártam...
... Csak egy szép álom volt!

Beküldte: BARNÁ MARGIT (Sicula).

Mi a tied?

Egy gazdag földbirtokos egy nap elégedetten járta
végig nagykiterjedésű uradalmát és megkérdezte az egyik
munkást:

— Tudod-e, kié ez a sok föld itt köröskörül?
— Bizony nem tudom én Uram — felel a munkás
— Nos hát tudd meg, hogy mindez az enyém —
mondja büszkén az ember.

Majd tovább kérde:

— És tudod-e, kié az a rengeteg erdő amott?

— Bizony nem tudom, Uram.

— Nos, hát az is az enyém!

Igy ment ez egy darabig, míg végül a földbirtokos azt
mondta:

— Egyáltalában, amit itt csak látsz, az mind az
enyém.

Erre a munkás egy pillanatra abbahagyta a munkát,
leszurta az ásót a földre, levette a kalapját és jobbajával
a magasba mutatva csak ennyit kért:

— Uram, ott látom az eget. Mondd, az is tied?...

Gyerekek, ez a legfőbb kérdés! Nem az a fontos
mennyi vagytonod van, hanem: olyan jó vagy-e, hogy tied
az ég?

SPORTESSEMÉNYEK

Ma délután hármás díjmérkőzés az Electrica-pályán

Jó sportot ígérő esemény színhelye lesz ma délután az Electrica pálya, ahol az Alexandrescu-kupa ünnepélyes megnyitóján egymásután három mérkőzést, azaz egy teljes forduló bonyolítanak le. Ez az újítás bizonyára a közönség tetszésével találkozhat, hiszen egy jeggyel három izgalmasnak ígérkező díjmérkőzést láthat. A mérkőzések sorrendje ez:

Háromnegyed hármakor: Banatul—CFR.

A WMFC a nagyesapatverő Ujvidék otthonában

A magyar labdarúgó bajnokság mai fordulójában a bajnokság éllovasa látogat el az ujvidéki orosz-lánbariangba, amely ezt a címet a legutóbbi időben érdemelte ki, hiszen egész sor nagy csapat pontjait tűzte diadalmi jelvényei közé és ezekkel a feltűnést keltő fegyvertényekkel most már minden valószínűség szerint megmenekül a kieséstől. A WMFC ezzel szemben nem igen szokta a pontjait elveszteszteni és bizonyára vigyáznak majd, hogy ne növeljék az ujvidékiek dicőségét.

Ebben a fordulóban egész sereg nagy kiütemelt van kilátás, ami különben könnyen megállapítható ha végig nézzük a sorsolás alatti párosításán (zárójelben a tavalyi eredményekkel):

Gamma—Ujpest (2:1), MAVAG—SalBTC (3:7), KolAC—Elektromos (1:7), Szeged—Ferencváros

Félöt órakor: Progresul—Chinezul-CAMT.

Egynegyed hétkor: Ripensia—Electrica.

Amint már annak idején megírtuk, az Alexandrescu-kupa küzdelmek két fordulóban pontra és gólarányra mennek, úgyhogy ezzel egész nyáron át labdarúgó műsora van Timisoaranak.

A kupa is már elkészült és szép idő esetén bizonyára a mai rajt is jól sikerül majd.

(3:2), Ujvidék—WMFC (1:5), Lampart—SzvSE (1:3), Szolnok—Kispest (1:2), NAC—DiMAVAG (2:2).

Sport hírek mindenfelől

Ma Hannoverben német-magyar válogatott kézilabda mérkőzést tartanak. Mint ismeretes összes Budapesten a magyarok feltűnést keltő 11:8 arányú győzelmet arattak a világ bajnokság csapat felett és most nagy érdeklődéssel tekintenek a visszavágó elé, amelyre különösen a németek tettek nagy előkészületeket.

Szabó Miklós, a kiváló magyar középtávfutó az olasz szövetség meghívására Olaszországba érkezett, hogy ott foglalkozzék az olasz középtávfutókkal. Szabó Miklós most Firenzében versenyen is indult és a 2000 m-en 5:42.6 idő alatt győzött. Az 1500 m-es futásban 1. Barletta 3:57.5, 2. Vitale 3:59 idővel.

KÖZGAZDASÁG

A kontinens tőzsdéin: hausse A londoni börzén: baisse

A francia tőzsdéken, ámbár a kormány megszorító rendelkezései elejét vették a run-nek, az emelkedési irányzat állandósult. Az aratólamok eltörlésében kétségtelenül az inflációtól való félelem fejeződik ki. A francia börze tendenciája azonban távolról sem egyedülálló. Így például az oly irányzóba zürichi tőzsdén 1939 augusztus 6. től 1942 január 10. ig 28.4 százalékkal emelkedtek a kurzusok. Ennek a magyarázata főleg a fontosabb svájci iparágaknak, különösen pedig a fémiparnak a foglalkoztatottságában keresendő. Ezenkívül sokan azt számítanak, hogy a háború után a fogyasztási cikkekben nagy lesz a kereslet és a svájci exportra aranykorszak következik. Azonban könnyen lehet, hogy ez a spekuláció téves, mert kérdéses az, hogy az elszegényedő Európa képes lesz-e a drága svájci minőségi árukat felvenni?

Eltekintve a konjunkturális szempontoktól, a zürichi haussat az magyarázza, hogy a közönség biztos, cisősorban ipari értékekbe kívánja fektetni pénzét. Előrelátható, hogy amennyiben az inflációtól való félelem alaptalannak bizonyul majd s ha a svájci ipar sem lesz képes beváltani a háború utáni reményeket, akkor az árfolyamok vészes zuhanása következik be.

Ugyanakkor, amikor Svájcban a kurzusok közel 30 százalékkal emelkedtek a másik jelentős semleges államban, Svédországban csak 4 százalékkal oszadtak fel a kurzusok. Ennek oka az, hogy a fontos svéd iparágak nagy háborús veszteségeket szenvedtek s hogy az oly élénk gazdasági szerepet játszó tengerhajózás szinte teljesen megbénult. A hausse gyengeséghez hozzájárult a kormány osztálykorlátozási szándéka is. Ezenkívül számbajött az is, hogy Svéd-

ország sokkal közelebb fekszik a hadszínterekhez, mint Svájc. Az inflációtól való félelem ugyan Svédországban is élénk, de a fenti okok mégis mérséklőleg hatoltak a tőzsdéi üzletmenetre.

Németországban a részvényárfolyamok közel 50, Olaszországban pedig több, mint 75 százalékkal emelkedtek, ámbár mindkét országban magas adóval sújtották a kurzusnyereséget. Műtan ez adók a részvények hozadékát kisebbé tették, mint amennyi az államkölcsönök hozadéka, a hausse csakis pénzügyi jellegű lehet: a közönség itt is az infláció elleni biztosításból vásárol kötvényeket. A kereslet az ipari részvényeket tartja egyedül devalorizálhatatlan értékeknek.

Ugyanakkor, amikor a kontinentális tőzsdékre a hausse jellemző, Londonban tízszázalékos baisse mutatkozik. Ennek magyarázata egyrészt az, hogy Angliában az inflációs gondolat gyöngébb s a különböző javak vásárlási lehetősége nagyobb. Ennek ellenére Nagybritanniában is erősödik a devalorizálhatatlan értékek kereslete, s ha mégis esnek az árfolyamok, ennek oka abban keresendő, hogy az Excess profit tax-ot, a hadinyereség százszázalékos adóját olyan szigorúan hajtják be hogy az angol ipar képtelen tartalekolni. Ezenkívül a baisse egy bizonyos pesszimizmust fejez ki a háború végkimenetelét illetően. A gazdasági körök ugyanis tartanak attól, hogy London még angol győzelem esetén is veszíteni fog kereskedelmi szerepének súlyából. A kontinentális és angol tőzsdék egyaránt a holnaptól való nyugtalan félelemről és bizonytalanságról tanuskodnak.

Tejársítási engedélyek kiállításának meghosszabbítása. A városi állategészségügyi hivatal javaslatára a városvezetés május 31-ig meghosszabbította a 11. számú városi rendeletben előírt tejársítási engedélyek kiállításának határidejét.

Üzletek nyári zárórája

A timisoarai kerületi munkügyi vezérfelügyelőség május 15-i hatállyal Timiş-Torontal, Caraş és Severin megyékre az alábbi új zárórákat léptette életbe.

Gyarmatáru-, élelmiszer- és csemegeszületek délután 8 órától déli 1 óráig és délután 4 órától este 8 óráig tartanak nyitva. Fogyasztási helyiségeket és bodegákat, amelyekben szeszitalokat nem mérnek ki, rendes munkanapokon este fél 10 óráig lehet nyitva tartani. Ezek vasár- és ünnepeknapokon délelőtt 12 óráig árusíthatnak. Minden más természetű üzlet délelőtt 8 órától déli 1 óráig és délután 4 órától 6 óráig tartandó nyitva. Szombaton és a törvényes ünnepek előtti napon ezek az üzletek este 7 óráig vannak nyitva. Az összes nagykereskedése délelőtt 8 órától délután 1 óráig egyfolytában tartanak nyitva. A borbély- és fodrászüzletek reggel fél 6 órától déli 1 óráig és délután fél 4 órától este fél 6 óráig vannak nyitva, szombaton és az ünnepekkel megelőző napon a záróra este 9 óra. Az ipari és kereskedelmi vállalatok irodáiban a munkaidő heti negyvennyolc óra. A munkabeosztás itt a következő: Naponta reggel 7 órától déli 2 óráig, ezenkívül kedden a pénteken még délután 4 órától 7 óráig tart a munkaidő. A bankokban reggel fél 8 órától délután fél 6 óráig dolgoznak.

Állami és magánintézmények fogyasztási szervei. A katonai és polgári ellátási államtitkárság új jogszöveget az állami és magánintézményeket, szakmai nyugdíjas és katonai egyesületeket, munkásszerveket, gyárakat és üzemeket, hogy szervezzék a fogyasztási szervezeteket. Az állami intézmények részére a szükséges alapokat a pénzügyminiszterium biztosítja rendelkezésre, míg a magánintézmények a hiteltől kapnak pénzt erre a célra.

Adóemelések Törökországban. A török kormány törvényjavaslatot terjesztett a nemzetgyűlés elé, amely a közvetlen adók husz százaléki terjedő mélységre emelendő. A kivételi illeték növelése háromtíz százaléki terjedő. Emelték a monopólickek árát és a nemzetvédelmi pótdó kulsát is.

Németországi gyanta- és terpentinhozzátal. A nemzetgazdasági miniszterium közli, hogy a németországi gyanta- és terpentinhozzátalhoz a miniszterium előzetes engedélyre van szükség.

Nemzetközi kézműipari nagygyűlés Budapesten. A nemzetközi kézműipari központ Rómában ültatott. A megbeszéléseken előkészítették a Budapestben szeptember havában tartandó nemzetközi kézműipari nagygyűlést.

Timisoarai élelmiszer- és faterkedők figyelmébe. Tekintettel arra, hogy a szabotázselleni törvény kötelező módon előírja az árjegyzékeknek az illetékes hatóságoktól való kifüggesztését, a városi gazdasági hivatal felszólítja az élelmiszer-, építőanyag- és tüzfakerekedőket, hogy az élelmiszerárakat tartalmazó 1. számú és a faanyagok árát tartalmazó 12. számú városi rendeletet sürgősen vegyék át a városi kiadban (földszint, 7-es számú szoba).

A Marosvásárhelyi Takarékpénztár közgyűlése. Az intézet most megtartott közgyűlésén elhatározta, hogy a 61.444 pengő nyereségből 10.000 pengő gyarapítja a tisztviselői nyugdíjalapot. Az igazgatóság új tagjává Lükő Géza dr. kincstári főtanácsost, Magyar Általános hitelbank igazgatóját választotta a felügyelőbizottság új tagja Farkas Jenő udvarfalreformátus esperes lett.

Határidő napló

MAJUS 17:

Gyapotfonódnaknak a nemzetgazdasági miniszterium nyersanyagosztályához külön a katonai és kivil polgári célokra kapott nyersanyag, gyártott és szállított gyapotfonóknak kéthetenkénti bejelentési kötelezettségének határideje.

MAJUS 25:

Gőzkazántulajdonosok eddig a napig kötelese emlékiratot benyújtani a nemzetgazdasági miniszterium közlajigazgatóságához (Ministerul Economice Nationale Directia Petrolului) feltüntetve, hogy március 17-én kelt 153.160. számú rendelet értelmében közzétételre átalakítandó eddig folyékony fűtőanyagot használt gőzkazánjaikhoz milyen anyagok van szükség.

MAJUS 30:

Üzleti könyvek lapjai után fizetendő illetékkülönbözet bírságmentes kiegyenlítése a pénzügyigazgatóságon.

FORUM (Árad) a nagyfilmek színháza. Telefon 20-10

Ma A spanyol polgárháború izgalmas rézletei, az „ALCAZAR OSTROMA” ideológiai folytatása, az utóbbi évek legbatalmasabb filmje A főszerepben FOSCO GIACCHETTI, CONCHITA MONTES. Szerelem, hő iesség, kemékedés és halál a spanyol polgárháborúban. Előadások 3.5, 7.15, 9.30-kor. Músorton kívül a legújabb 13. sz. ONC-UR-áradó. Szabad és kedvezményes jegy érvénytelen.

Alcazartól—Madridig

Rádió

VASARNAP, MÁJUS 17.

București. 7.30 Katonai rádióposta. 8 Hírek, hanglemek. 9.30 Istentisztelet közvetítése. 12.30 Német nyelvű hírek. 14 Hírek. 14.20 Könnyű zene hanglemezzel. 14.30 Sebesültek órája. 15.30 A falu órája. 18 Szindarabelőadás. 19.15 Könnyű és hanglemezzel. 20 Hírek. 20.10 Hanglemek. 20.4 Hábórus krónika. 21 Szindarabelőadás. A szünetben (21.45—22.05) hírek, sporteredmények. 20.50 Könnyű zene hanglemezzel.

Radio Moldova. 9.30 Istentisztelet közvetítése 13 hanglemek. 13.20 Hírek 13.30 Szórakoztató lemezek. 14 Hírek 14.20 Hanglemek. 14.40 Orvosi tanácsok a munkásoknak. 14.50 Könnyű zene hanglemezzel. 18.30 Keringők hanglemezzel. 19 Hangverseny. 19.5 A Hét krónikája. 19.30 Zenekari hangverseny. 20 Hírek 20.40 Hanglemek 21 Szórakoztató hanglemek. 22 Hírek. 22.20 Könnyű zene hanglemezzel.

Budapest I: 8 Hanglemek. 8.45 Hírek. 9 Görög katolikus istentisztelet. 10 Egyházi ének és szentbeszéd. 11.15 Evangélikus istentisztelet. 12.15 Ujjasági zene. 12.55 Felolvasás. 13.10 Szalonzene. 13.45 Hírek. 14 Hanglemek. 15 Földművelésügyi előadás. 16 Szórakoztató zene. 16.40 Felolvasás. 17 Hírek. 18 Táncczene. 17.55 Elbeszélés. 18.15 Táncczene. 19 Felolvasás. 19 Hírek. 19.20 Sporthangképek. 20 Hangjáték előadása. 20.15 Népszimfonikus zenekar. 22.15 Hanglemek. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Cigányzene. 24 Hírek.

Budapest II: 11.15 Katonazene. 12.15 Szalonzene. 15 A Traviata című opera előadása. 18.45 Táncczene.

zene. 19.20 Olasz századok. 19.50 Sport. 20 Hírek. 20.10 Hangverseny énekszámokkal. 20.35 Zongorahangverseny. 21 Felolvasás.

HÉTFŐ, MÁJUS 18

București. 6.55 Hírek, hanglemek. 11.30 Katonai rádióposta. 12.35 Hanglemek. 12.50 A katona órája. 13.50 Németnyelvű hírek. 14 Hírek. 14.20 Hanglemek. 14.30 A sebesültek órája. 17.50 Németnyelvű hírek. 18 Zenekari hangverseny. 19 Előadás. 19.15 Kamarazene. 20 Hírek 20.10 Hanglemek. 20.40 Előadás. 21 Verdi-művek hanglemezzel. 22 Hírek, sport. 22.20 Hanglemek. 23 Könnyű zene hanglemezzel.

Radio Moldova. 13 Román zene hanglemezzel. 13.20 Hírek 13.30 Hanglemek. 14 Hírek. 14.20 Hanglemek. 18.30 Német és román indulók hanglemezzel. 19 Balettzene. 19.15 Előadás. 19.30 Zenekari hangverseny. 20.30 Hírek. 20.40 Kamarazene. 21 Hanglemek. 22 Hírek. 22.20 Hanglemek.

Budapest I: 6.45 Torna. 7 Hírek, hanglemek. 10 Hírek. 10.15 Szórakoztató zene. 11.20 Hegedűjáték. 11.40 Ausztrália partvidékén (Előadás). 12.10 Szalonzene. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14 Cigányzene. 14.30 Hírek. 15.20 Zenekari hangverseny. 16.15 Méhek az üvegkaptárban. 16.45 Hírek. 17.15 Táncczene. 17.40 Előadás a finnekéről. 18.05 A rádiózenekar hangversenye. 18.35 Előadás. 19 Hírek. 19.20 Felolvasás. 19.35 Magyar nóták. 20.15 Felolvasás. 20.40 Zongorajáték. 21.40 Hírek. 22.10 Az operaház zenekarának hangversenye. 22.40 Indulók. 23 Hírek. 23.25 Táncczene. 24 Hírek.

Budapest II. 18.10 Német nyelvoktató. 18.35 Szalonzene. 19.30 Egy dramaturg élményéből. 20 Hírek. 20.10 Délibáb kisasszony. Mesejáték. 20.55 Felolvasás. 21.20 Magyar nóták. 21.50 Versek. 22.05 Táncczene.

KEDD, MÁJUS 19

București. 6.55 Hírek, hanglemek. 11.30 Katonai rádióposta. 12.30 Zenekari hangverseny. 13 Zenekari hangverseny. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Hírek. 14.20 Hanglemek. 14.30 A sebesültek órája. 15.30 Német frontiportok. 17.50 Németnyelvű hírek. 18 A rádió zenekara. 19.15 Olasz óra. 20 Hírek. 20.10 A rádió zenekara. 20.40 Előadás. 21 A rádió szimfonikus zenekara. 22.10 Hírek, sport. 22.20 Hanglemek. 23 Hanglemek.

Radio Moldova. 13 Hanglemek. 13.20 Hírek. 13.30 Operettnyitányok hanglemezzel. 14 Hírek. 14.20 Zenekari hangverseny. 18.30 Hanglemek. 19 Tiroli zene hanglemezzel. 19.15 Előadás. 19.30 Hanglemek. 20 Előadás. 20.15 Hanglemek. 20.30 Hírek. 20.40 Hanglemek. 21 Szimfonikus zene hanglemezzel. 22 Hírek. 22.20 Szórakoztató zene hanglemezzel.

DIANA
SOSBORSEZ
ISMET
MINDENÜTT
KAPHATÓ

Budapest I: 6.40 Torna. 7 Hírek, hanglemek. 10 Hírek. 10.15 Közvetítés a debreceni nagyerdőből. 10.45 Hanglemek. 11.20 Katonazene. 12.10 Debrecen polgármesterének előadása. 12.40 Hírek. 12.50 Látogatás a debreceni egyetemen. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14 Előadás. 14.30 Hírek. 15.20 Látogatás a debreceni kollégiumban. 16.10 Énekkar hangversenye, közben előadás. 16.45 Hírek. 17.15 Makkai Sándor előadása. 17.30 Énekkar. 19 Hírek. 19.20 Hangképek a Hortobágyról. 20.10 Irodalmi és művészeti. Közben Móricz Zsigmond előadása. 21.40 Hírek. 22.10 Cigányzene. 22.40 Táncczene. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Cigányzene. 24 Hírek.

Budapest II: 17.40 Ruszin műsor. 18.10 Olasz nyelvtanfolyam. 18.40 Cigányzene. 19.20 Mezőgazdasági félóra. 20.20 Hanglemek. 21 Krisztus üzenete a gyermeknek. (Előadás). 21.15 Jazz-band.

FORDITÁST

román és magyar nyelven, okmányokat, irodalmi és szakműveket

VÁLLALOK

Címeiket a timisoarai kiadóba kérek

okmányokról
iratokról és
zámlákról

FOTOKÓPIA

TELEFON
34-30

eredeti nagyságban,
kicsinyítve
vagy nagyítva

FOTO STUDIO

ENGEL ENDRE
fényképezési műtermében
TIMISOARA I, PIATA LIBERTATI 4

Apróhirdetések

GYELMEZTETÉS. Az apróhirdetők díja előre fizetendő. Gyakran előfordul, hogy hirdetőink távbejáról adják fel apróhirdetéseiket. Tekintettel arra, hogy ilyen esetekben az apróhirdetések számlázása és a hirdetésdíj beszedése munkatöbblettel jár, a munkabeszédő alkalmazása révén költségtöbblettel jár, a nem a feladás alalmával fizetett apróhirdetések díja a pontos díj kétszerese.

ÜJSZABÁS. Álláskeresés rovatban tíz napig tizenöt le, minden további tíz napig öt le. Minden más rovatban tizenöt napig harminc le, minden további szó napra öt le. Vastagabb betűvel a díj kétszerese. Jelíges és „Cim a kiadóban” felirattal a hirdetéseknek tíz le pótdíj fizetendő. Üzleti hirdetések csak keretes hirdetésként vehetők fel.

Alkalmazás

Előzetékszerelő tanonc fizetéssel felvétetik. Lőrincz István, Timisoara III, dobescu utca 57. szám. (3569)

Keresek azonnálra vagy elsejére jólfőző, egészséges mindenest. Bemutatókötő —4 és 9—10 óra között. Timisoara II, tefan cel Mare utca 5. szám, II. emelet, ajtó 3. (1247)

Partonage keres mestert, esetleg mester-nőt, mesterkönyvvél. Ajánlatok „Caronage” jelíge a timisoarai kiadóba kérek. (1239)

Házvezetőnőt, kizárólag megbízható felvevőre. Timisoara, Tudor Vladimirescu-sor 17. szám, ajtó 5. (1237)

Elsőrendű manikűrösleány felvétetik. Birkenheuer fodrászüzlet, Minorita-palota Arad. (2353)

Önállóan dolgozó cukrászsegédet felveszek. Drifin cukrászda, Arad, Reg. Feriánsz 59. (2421)

Bejárónő, ki főzéshez ért, délutánig magas fizetéssel azonnálra vagy elsejére felvétetik. Timisoara III, Mihai Gaspar utca, 3. szám. (1226)

Perfekt fodrásznő és egy kifizető lány felvétetik. Endresz, Timisoara III, 3 August utca 23. szám. (1259)

Önálló női szabót és kizárólag felveszek. Vincze, Timisoara III, Asanesti tér 5. sz. (1255)

Keresek június 1-re magányos nőt fél-napi munkára, lakás, reggeli, ebéd és fizetés ellenében. Timisoara IV., Tudor Vladimirescu-sor 17. szám. (1251)

Fiatal kifizető felveszek. Sebestyén, Timisoara I, Mercy utca 2. szám. (1249)

Mindenestleány azonnali belépésre felvétetik. Esetleg bejárónő egész napra. Timisoara III, 1 Decembrie utca 25. szám, Radovicinál. (1245)

Keresek tisztá, szerény asszonyt, néhány órára naponta, aki ért a mosáshoz és a román nyelvet bírja. Érdeklődni délután: Miron, Timisoara, Tudor Vladimirescu-sor 8. szám. (1243)

Ügyes 15—18 éves kifizetői felvétetik. Timisoara II, Aurel Vlaicu tér 3. szám. (1241)

Szobaleány, ügyes, megbízható, jó fizetéssel kerestetik. Timisoara I, Diaconovici Loga ut 45. szám. (1252)

Jobb mindenest hosszú bizonyítvánnyal felvétetik jó fizetéssel. Cim Arad, Bulev. Carol 28, II. emelet, Reich. (2441)

Jól főző mindenest kerestetik szobaleány mellé. Arad, Bulev. Carol 7. szám, I. em. (2445)

Boltiszolga, biciklizni tudó felvétetik. Apponyi Arad, Rozsnyai-ház. (2431)

Állást keres

Középkorú katonamentes kereskedő-gépgé, fűszer- és textilszakmában jártas állást keres. Cim a timisoarai kiadóban. (3560)

Intelligens urinő elvállalná idős, feltétlenül uriember háztartásának vezetését. Ajánlatokat „Otthon” jelíge a timisoarai kiadóba kér. (1253)

Lakás

Kerem házban újonnan festett kétszobás fürdőszobás lakásmat sürgősen elcserélném másik kétszobás lakásért (zóna-engedélyem van), az általam befektetett összeg térítése mellett. Timisoara III., Domnita Balasa utca 33. szám, az udvarban. (3576)

Butorozott szoba külön bejárattal, nem zónában, lehetőleg központban kerestetik. Címeiket „Allandó lakónő” jelíge a timisoarai kiadóba kérek. (1258)

Adás-vétel

Ebédlők, hálószobák, kombinált szekrény, matracok, ottománok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágyak, szekrények, kombinált szekrények olcsón, kasszák és irodaberendezések stb. olcsón kaphatók Bliđariunál, Timisoara IV. kerület Küttl-tér 2, az udvarban. Megvételre keressünk sürgősen teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, varrógépeket stb. Magas árat fizetünk. (3545)

A Tempo bizományi üzle Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és írógépeket, hálószoba-, ebédő- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és dísz tárgyak nagy választékban. Vesszünk megbízóink részére teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Zálogdíj rájárat meghosszabbítjuk Ft-árunk hetenként kétszer meggy Timisoara. Tempo. Arad (Fischer Eliz-palota.) Telefon: 19-75. (4028)

Égylovas stráf- és aumbakocsi, kétkerekű trójakocsi, 10 kg-os mérleg, löszerszám adó. Ugyanott megvételre keresek szőnyegmó kútát, locsoló tömlővel. Timisoara III, Adamachi-tér 8. szám. (1250)

A timisoarai városi mozik műsora

CAPITOL

Megható emberi film

Jakko a cirkusz gyermeke

Műadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor

THALIA

Ragyogó zenés vígjáték

A szevillai csillag

Főszerepben Estrellita Castro híres spanyol énekesnő és táncosnő. Édes bus, szerelmes zenés-film, melyben a halhatatlan szerelem végül is győz

APOLLO

Tengerész bajtársak

A filmben a fiatal és hős német tengerész újab diadallal te i lapot írnak a rend és a megvédéséért folytatott harc történetébe

Vasár- és ünnepnap d. e. 11 órakor is

Modern fehér gyermekkosci, majdnem új. eladó. Timisoara IJ. 1 Decembrie utca 35 szám. (5124)

Eladó: nagyobb mennyiségű kis fecskék. Farku régi tetőcserep, Arad Regina Maria utca 15-17. Hunyadi ház. (2414)

Philips rádió 1940. típus, 4 plus 1 lámpás eladó. Cim Reclama hirdetőben Arad Eminescu 8. (2418)

Olajfestmények, nagyméretűek eladó. Arad, Sincui u. 12. I. em. (2422)

Magas áron veszek különböző mű- és vitrintárgyakat, szőnyeget minden méretben, ezüst evőeszközöt és antik ezüstöt Biedermeyer régiségkereskedés, Timisoara I., Mercy utca 1. szám. Telefon: 11-77 (1201)

Modern gyermekkosci, gyermekágy, konyhabutor, háromajtós ruhaszekrény, pénzszekrény és ülőkád eladó. Timisoara IV. Fröb utca 36. szám II. emelet ajtó 25. (3574)

Wikendház eladó Sirian (berendezve), gyümölcsfákkal, szőlővel, felszerelt kolnával, hegyi levegő, szép kilátás. Arad Bogdan-Duica utca 16. szám. (2382)

Elcserelem, vagy eladnám Nagyváradon levő modern házamat, amelynek értéke 2.000.000 lei, Timisoara III., Romulus utca 14 szám, Munteanu Iosif. (1248)

Házhely 1050 négyszögöl nemes gyümölcsfákkal és földieperrel beültetve eladó. Fratelia/B. IV. utca 55. (1238)

Eladó kétméteres összekötő gypjuszöveg 6509 lei, egy állatnecr 3500 lei. Háztisztos szalmazsák 1400 lei. Kezdőnek új tenniszrakett. Fekete selyemszővetkát 1900 lei. Timisoara III. Strada M. Varlan 8. Apart. 3. (5125)

Eladó jókarban levő bicikli Timisoara II. Str Mihai Roşu 4. Telefon 18-89. szám. (5127)

8-10 HP. rövidrezárt elektromotort, váltóáramhoz, 120 voltos 50 periodusost megvételre keresek. Ajánlatokat sürgősen kér Haneş Ferenc, Abrud. Horea utca 8. szám. (3578)

Egy modern gyermekkosci eladó. Timisoara II. Cermena utca 22. sz. (1256)

Eladó: egy 12 személyes és egy 6 személyes asztalterítő, egy makramé terítő, két ágyszerítő függönyök, kézmunkák, gyermekpaplan, női fehérpőp, kiegészítők stb. Timisoara III. Plevnei tér 8. szám, ajtó 1. (1260)

Alig használt modern gyermeksportkosci eladó. Ugyanott német lányt keresek két gyermek mellé június 1-re. Timisoara III. Treboniu Laurean utca 5. szám, az udvarban. (1246)

Használt varrógépet megvételre keresek. Bauer Anna, Timisoara III. Domnita Balasa utca 36. szám. (1242)

Veszek bádogos kis zicknigépet. Ajánlatokat ármezjelöléssel Str. Eminescu 14 Triumph-cégház kérem. (2440)

600 négyszögöl frateliai telek, különböző butor, konyha, drótagybetét eladó. Timisoara I. Regina Maria ut 5. szám. földszint 5. (1236)

Kitűnő hegyaljai bor literje 100 lei. Arad, Gr. Cosma utca 34. szám (volt Ioan Calvin). (2427)

Eladó 8-as Hofler elevátor, fiatal. Keveset használt fordítókerékkel. Laza István géptulajdonos, Pecica (Rovine). (1240)

Lakáselvitő elöl ipari felvitőket szak szerien készít a legmodernebb berendezéssel

OTO ELITE TIMISOARA III., BULEV. CAROL I (Begaszabályozási palotával szemben)

Vilánygramofon erősítővel és motorral eladó. Timisoara II. Badea Cartan tér 8. Ajtó 2. (1254)

Ottomántakaró, szép nagy, eladó. Megtekinthető 4 órától. Timisoara, Eroilor dela Tisa utca 91. szám. (1233)

Ebédlő- és kávékészlet, rádiószekrény, satupad, függőlámpa, gramofonlemez, vadonatúj matracok eladók. Arad Fabrici ut 39. (2442)

Egyajtós pénzszekrényt megvételre keresek, Arad. Str. Baritui 23. Apart. 2. (2433)

Világos háló és egy nyugágy eladó Arad Oituz utca 111. (2432)

Keresek jókarban levő modern ebédlőt megvételre, részletfizetésre. Ajánlatokat „Havi 5000” jelégre Reclama hirdetőbe Arad, Eminescu u. 8. szám. kérek (2443)

Varrógépet, kerékpárt, patefont veszek. Sambura, Arad. Banatului ut 12. szám. (2436)

HATSCHEK ÜGYNÖKSÉG Arad, Carol-körút 17. (v. 46) Telef. 16-95 ARAK EZREKben!

HÁZAK: 6000: primárban 1200 emeletes 2x4, 4x3, 2x1 sz. compl. 800 öl kert. — 5700: földi bérház 3x2, hoz. m. — 3000: Katedrális térsz. bérház complexum, 3 tr. tétel. — 4800: belv. emeletes sarokbérház. — 4500: megállónál emeletes bérház, 5, 4, 3, 2. sz. compl. lakások, 5% bto hozam. — 4200: Hotel Crucea Albahoz közel üzi. 3 lakásos. 3400: belv. 12 lakásos. — 2200: Iancu-térhez közel emeletes. — 2000: villánygyedben, modern 4 és 2 sz. összkomfortos nagy kertes. — 1850: bérvilla 2x3, 1x2 sz. compl. földsz. lakások. — 1700: Belv. Carolnál fél-emeletes, 3, 2 és 4x1 szobás comp. — 1500: Belv. üzi. sarokbérház 4 lakás, földsz. jó jöy. — 950: állomásnál, főúton 4 bérleményes, új. — 900: belvárosi új 2 sz. 750: 5 lakásos kis ház közponhoz közel. — 650: pernevai 3 szobás, főút mellett. — 500: bérház 36 ezer bto hozam. — 400: sarokház 4 lakás. — 380: gradistei 3 lakás. — 250: mica/acsi nagykereskedés FÖLDEK: 12.000: bánáti 300 k. h. I-a szántó, 7 épülettel. — 6700: Timisoara-rahoz közel 113 kh. tanyával 6000: parcelázható 17 k. h. beltelek (szőlő és bogárkereszt, gyümölcsös) 6 sz. kastély, épületek — 4600: Timisegyei 85. k. h. tanyával. — 2700: parc. beltelek 12. k. h. — 2300: Aradhoz közel 23. k. h. — 1500: utvinési oca 20. k. h. tanyával. — CSEREINGATLANOK.

Kerek terraszasztal megvételre kerestek. Cimeket Reclama hirdetőbe Arad, Eminescu utca 8. (2446)

Eladó egy pár női barna sevrocipó, 40. számu. Arad, Eminescu utca 44. szám. (2430)

Zongorát keresek megvételre. Ajánlatokat Arad, Eminescu 8, házfelügyelőhöz leadni. (2404)

Használt ablakok jó állapotban, tokkal és üveggel eladók. Cim Arad, Str. Caragiale 8. (2435)

Győződjön meg: szebbnél szebb eredeti modellkalap a legszerényebb áráért Weinbergerné Donáth Elza kalapüzletében Arad, Metianu utca 15. Alakítások a legprecízebben. (2448)

Egy Ed. Seiler Liegnitz márkás piano eladó. Cim Reclama hirdetőben Arad, Eminescu 8. (2447)

Különféle

Jó üzlet importengedéllyel keres tökéletes. Jó befektetés, biztos kereset. Könyvelés nem fontos. Ajánlatokat „200.000” jelégre a timisoarai kiadóba kérek. (3571)

Varrónó szépen, olcsón varr mindent, felsőruhát, fehérneműt, gyermekruhát, alakítást, fehérneműjavítást vállal. Dániel Margit Timisoara III. Buzdugán ut 38 szám. (5123)

Poloskairtást, parkettaszuroást, garancia mellett vállal: Lovas, Arad. Bujuv. Regina Maria 18. szám. Házmeztérnél. (2423)

Raktárnak, szövőműhelynek alkalmas tágas helyiség kiadó. Eladó kézi kukoricadaráló, masszív üstházzal együtt. Arad, Str. Gojdu 10. Megtekinthető 10től 1 óráig. (2388)

Wortheimkasszakulcs elveszett. Becsületesség megf. jutalomban részesül. Timisoara IV., Fröbi utca 44. szám. telefon 13-09. (1257)

Nyakkendőket fordít, javít, tisztít Szüts Timisoara I., Diaconovici Loga ut 20. sz. Ajtó 3. (1244)

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle illomtejkremet, illom-tejszappant és illom-pudert, három színben. Kapható kizárólag a

Városi Gyógyszertárban

a „Fekete Sas” az Arany Szarvas épületében

Timisoara I., Piata I. C. Bratianu

Ha nem süt a takaréktűzhelye, vagy sok tüzelőanyagot fogyaszt, úgy szakszerűen kitapasztom. Lap utján házhoz megyek. Gál, Timisoara III., Porumbescu utca 19. szám. (1250)

Pénzkölcsönök folyósíttatnak mindenféle ingatlanra. Cim Reclama hirdetőben Arad, Eminescu 8. (2434)

E. ATLASZ IB

KOZMETIKA ARAD, Str. I. Vulcan-u. 15 s

Poloskairtást garanciával vállalkoz. Timisoara III. Bulev. Eroilor dela Tisa ajtó 12, telefont 25-56. (1241)

A Bethlen Kollégium Főgimnáziuma Igazgatóságától. Sz. 555/1941-42.

I. és V. osztályos felvételi vizsga az aiudi ref. Bethlen Kollégium főgimnáziumában

Az aiudi ref. Bethlen Kollégium tanácsnoki jogú fiuliceumában az I. és V. osztályos felvételi vizsga ideje folyó június hó 1. reggel 8 óra. — Tár román nyelv, magyar nyelv, mennytelen (negyedik elemi osztály anyaga) Felvételi vizsgára jelentkezhetnek azok akik legalább 4 elemi osztályt végeztek és magyar az anyanyelvük. A jelentkezés május 31-én estig történik irattal, amely 10 leies okmánybéllyel látandó el. A keres román-magyar nyelven állítandó ki.

Szükséges okmányok: 1) születési anyakönyvi kivonat; 2) keresztlevél; 3) állampolgársági bizonyítvány; 4) utóltási bizonyítvány; 5) elemi iskolai igazolvány, amelyet ha a tanuló felvételi iskolában tanult, az illetékes tanítóval láttamoztatni kell, ha áll iskolában tanult s ez állította ki az igazolványt, a láttamozzás nem kell. Fontos: a vizsgák június 1-én reggel 8 óra és fél és 13 óra és fél, szeptember 1-től számtalva; tehát az vehető fel, szeptember 1-én 9 óra és fél évét már töltött, de 13 óra és fél életét még nem töltött. A vizsgadíj 80 lei.

Akiknek nem magyar hangzása van, hatóság előtt állíttassanak ki bizonyítványt arról, hogy magyar anyanyelvűeknek vallják magukat. Felvételi vizsga szeptember elején is lesz.

Amennyiben a vizsga ideje felvételre nem volt alkalmos, a felvételi vizsga szeptember elején is lesz.

Az V. osztályos felvételi vizsga ideje június 28-án, szöbéli rész pedig május 30-án reggel 8 órakor tart. A legújabb miniszteri rendelkezés értelmében csak azok a tanulók jelentkezhetnek erre a vizsgára, akik a felvételi intézetünkben végezték a vizsgát, akik más intézetben végezték a vizsgát, azokat a felvételi vizsgára nem lehet felvenni.

A felvételi vizsga sikeres letétele után azonnal hozzánk írásban kell bejelentkezni a felvételi vizsgára. A felvételi vizsga sikeres letétele után azonnal hozzánk írásban kell bejelentkezni a felvételi vizsgára. A felvételi vizsga sikeres letétele után azonnal hozzánk írásban kell bejelentkezni a felvételi vizsgára.

A vizsgához szükséges okmányok: 1) születési anyakönyvi kivonat; 2) keresztlevél; 3) állampolgársági bizonyítvány; 4) utóltási bizonyítvány; 5) elemi iskolai igazolvány, amelyet ha a tanuló felvételi iskolában tanult, az illetékes tanítóval láttamoztatni kell, ha áll iskolában tanult s ez állította ki az igazolványt, a láttamozzás nem kell. Fontos: a vizsgák június 1-én reggel 8 óra és fél és 13 óra és fél, szeptember 1-től számtalva; tehát az vehető fel, szeptember 1-én 9 óra és fél évét már töltött, de 13 óra és fél életét még nem töltött. A vizsgadíj 300 lei. Felvételi vizsga szeptemberben is tartunk.

Ajud, 1942 május 1. N. Pogány Albert. igazgató

CIRCUS EMILIO KRATEYL-ban ma, vasárnap d. u. 4-kor matiné Aradon az Imperatul Traian-téren, a tüzoltó laktanyával szemben. Világhírű artista atrakciók

Nyomatott a Tipografia „Timisoara” környezetében, Timisoara